

Revista tècnica

DE LES COMISSIONS I GRUPS DE TREBALL DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES DE CATALUNYA

El nou marc legislatiu en matèria de propietat intel·lectual

La possibilitat de tancament de pàgines web sense autorització judicial és certament una de les principals novetats que han estat introduïdes per la Llei 2/2019, que modifica el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, integrant a l'ordenament jurídic espanyol dues directives prèvies 2014/26/UE i 2017/1564. Els canvis al règim sancionador, els terminis, l'àmbit territorial de les llicències i els drets sobre els articles i reculls de premsa són també, sens dubte, rellevants.

El Brèxit: la gestió de la incertesa

El Regne Unit és el cinquè soci comercial de Catalunya. Les empreses catalanes hi exporten uns 4.000 milions d'euros l'any, que representen un 6,4% de les exportacions, i importen productes per valor d'aproximadament 2.600 milions, un 3,5% de les importacions. Tot i que són xifres significatives, no es tem per l'efecte del Brèxit. Esperem que la sensatesa i l'interès general tornin al Regne Unit i s'acostin a l'acord previst, i que finalment hi hagi una relació comercial, social i política, amb sinèrgies positives, fet que generaria confiança i estabilitat a Europa, que ja ens convé.

IRPF: aspectes a tenir en compte

Immersos en plena campanya per a la presentació de l'Impost sobre la renda de l'exercici del 2018, analitzarem quines són les competències legislatives cedides a les comunitats autònomes (CA) a través de la Llei 22/2009 per la qual es regula el sistema de finançament de les CA de règim comú. Una d'aquestes competències és la possibilitat d'aprovació del 50% de l'escala general de l'impost que, a Catalunya, des de la declaració de l'IRPF del 2015, es va elevar i es va situar entre un 21,5% de mínim a un màxim del 48%. Això implica que l'escala de retencions dels rendiments del treball, en molts casos, no cobrirà la tributació.

CE Col·legi d'Economistes de Catalunya
Al servei dels professionals de l'economia i de l'empresa

Comitè editorial: Oriol Amat Salas, Maria Josep Arasa Alegre, Raimon Casanellas Bassols, Martí García Pons, Anton Gasol Magriñà, Maurici Olivé Riu, Ester Oliveras Sobrevias, Carlos Puig de Travé i Lluís Santaló Bel

Edita: Col·legi d'Economistes de Catalunya

Disseny i producció editorial: ZETACORP-Publicacions Corporatives (Grupo Zeta), Consell de Cent, 425. 08009 Barcelona. Tel. 93 227 94 16

Distribució: Ediciones Reunidas, SA

Dipòsit legal 36694-1989
ISSN 2462-3709

El Col·legi no es fa responsable de les opinions recollides en els textos publicats a la *Revista tècnica*.

NOVETATS LEGISLATIVES

4-5

Actualitzem el marc legal

La normativa legal amb què els professionals de l'economia han de treballar va canviant amb el pas del temps. Per això, la *Revista tècnica* fa un repàs de les novetats més importants.

TENIR PRESENT

6

Suspensió del contracte de treball per naixement, adopció o acolliment

Noticiari jurídic

L'1 de març, es va aprovar el Reial Decret Llei per garantir la igualtat entre dones i homes en matèria laboral, on es modifiquen els articles 45 i 48 ET, amb la finalitat que, al 2021, tots dos progenitors tinguin dret a la sus-

pensió del contracte laboral durant les setze setmanes posteriors al naixement/adopció.

7

El nou marc legislatiu en matèria de propietat intel·lectual

Amb data 1 de març s'aprovà la Llei 2/2019, que modifica el text refós previ aprovat pel Reial Decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, integrant la Directiva 2014/26/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, i la Directiva (UE) 2017/1564 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de setembre de 2017.

8

El Brèxit: la gestió de la incertesa

S'analitza la gestió del Brèxit des del referèndum fins al moment actual. Els resultats, la difícil gestió, les dificultats al Parlament britànic per trobar consens, les possibles conseqüències, la incertesa per les empreses i els ciutadans, i els escenaris de futur són les qüestions que es tracten.

9

IRPF: aspectes a tenir en compte

Recordem que la declaració per l'IRPF es basa en el sistema d'autoliquidació, però que molts contribuents únicament confirmen l'esborrany que els facilita l'Administració tributària. Pot tenir això conseqüències si l'esborrany és erroni? Analitzarem també les competències legislatives que tenen les comunitats autònomes en l'àmbit de l'IRPF.

NOTICIARIS DE LES COMISSIONS DE TREBALL

10

Complements alimentaris: un mercat en expansió

Comissió d'Economia Agroalimentària

Els complements alimentaris s'han convertit en una peça clau i necessària a l'hora de fer front a determinats problemes de salut arreu del món. El progrés, en termes d'investigació científica i a nivell legislatiu, ha permès que aquests productes mai hagin estat tan basats en l'evidència científica i tan regulats com ho estan avui en dia.

11

Segona taula de la Comissió d'Economia de la Salut en el seu 40è aniversari

Noticiari de la Comissió d'Economia de la Salut

La segona taula del Cicle "40 anys d'economia de la salut" va incorporar les aportacions de quatre economistes de la salut que exerceixen càrrecs de responsabilitat en institucions: Guillem López Casanovas, Roser Fernández, Ivan Planas i Anna Garcia-Altés. Els ponents varen presentar la seva història personal respecte a l'economia de la salut i varen aportar temes d'actualitat i perspectives de futur.

12-13

El balanç de situació dels estats comptables *Noticiari de la Comissió de Comptabilitat*

La lectura dels estats comptables és el pas previ a l'aplicació de les diverses tècniques d'anàlisi (principalment el càlcul de ràtios) i ha de permetre conèixer en profunditat el patrimoni, els resultats i els fluxos d'efectiu, els quals poden ser diferents en funció del marc normatiu. En aquest article, es presenten l'estructura i els components del balanç de situació segons la normativa local (PGC07).

14-15

Els propers canvis de les NIA *Noticiari d'Economistes Auditors de Comptes*

En aquest article es repassen els canvis més significatius que l'IAASB s' està plantejant introduir en les normes internacionals d'auditoria i de control de qualitat.

16

Davos, el PIB i el "més enllà" *Noticiari de la Comissió d'Economia i Sostenibilitat*

El PIB es mostra cada vegada més inadequat per mesurar el benestar i la sostenibilitat d'una economia. Sembla que a Davos també hi circula aquesta idea. La consolidació de noves mètriques és tan difícil com necessari i possible.

17

Orientació internacional i finançament de l'activitat emprenedora naixent segons l'estudi GEM (2017-2018) a Catalunya *Noticiari del Grup de Treball d'Emprenedoria*

L'estudi GEM 2017-2018 a Catalunya estudia l'orientació internacional i el finançament dels nous negocis com a característiques inherents per determinar la qualitat de l'emprenedoria i la seva evolució. Un aspecte de reconeguda importància en el moment de posar en funcionament nous negocis és el finançament.

18-19

Declaració de la renda 2018 *Noticiari de la Comissió d'Assessors Fiscals*

El dia 2 d'abril va començar el període de presentació de la renda de l'exercici 2018. A aquestes alçades poca cosa es pot fer per reduir la quota a pagar de l'IRPF, però va bé recordar algunes qüestions.

20

Completada la transposició de MiFID II *Noticiari de la Comissió d'Economia Financera / Grup de Treball EAFI*

Al desembre de 2018 es va aprovar el Decret Llei per a la transposició de MiFID II amb quasi un any d'endarreriment i sota la pressió de la demanda interposada pel Tribunal Europeu de Justícia des del juliol del 2017. La MiFID II pretén incrementar la protecció a l'inversor i establir un marc comú a tota la UE, sota el qual l'inversor pugui tenir la confiança que el que li estan recomanant és la millor opció segons sigui la seva situació personal en termes de coneixements, experiència i expectatives.

21

El concurs necessari. Explorant possibilitats *Noticiari de la Comissió Mercantil, Concursal i d'Experts Judicials*

Tot i que hi ha dues modalitats de concurs de creditors previstes en la llei concursal, el voluntari i el necessari, tanmateix les dades demostren que un dels dos és el més utilitzat en la pràctica amb molta diferència. Ens hem plantejat per quines causes? En realitat, el concurs necessari instat pels creditors és efectiu per obtenir el recobriment dels deutes?

22

XXXIII Fòrum d'Inversió EconomistesBAN i "Fiscalitat de les inversions en startups" *EconomistesBAN*

EconomistesBAN celebra el XXXIII Fòrum presentant set noves startups: Optimus Price, Sharify, Apartool, Clubberize, Soccer Dream, SAALG Geomechanics i Pyjamia, i la ponència *Fiscalitat de les inversions en startups*.

23

El turisme de creuers a Barcelona. Allò que sabem (i allò que no) *Noticiari de la Comissió de Turisme*

El turisme de creuers ha experimentat un creixement espectacular al port de Barcelona les darreres dues dècades, fins a situar-se entre els primers del món. Aquest fet ha estat el fruit de l'evolució del mercat global, però també de decisions estratègiques, entre elles la de posicionar-lo com a port de capçalera, fet que ha estat un encert.

Actualitzem el marc legal

DRET ADMINISTRATIU

● [Reial Decret 102/2019](#), d'1 de març, pel qual es crea l'Autoritat Macroprudencial Consell d'Estabilitat Financera, s'estableix el seu règim jurídic i es desenvolupen determinats aspectes relatius a les eines macroprudencials. BOE núm. 53 02/03/2019.

● [Reial Decret 161/2019](#), de 22 de març, pel qual es modifica el Reial Decret 550/2014, de 27 de juny, amb el qual es desenvolupen els requisits i el procediment per al reconeixement de les entitats associatives prioritàries i per a la seva inscripció i baixa en el Registre Nacional d'Entitats Associatives Prioritàries, previst en la Llei 13/2013, de 2 d'agost, de foment de la integració de cooperatives i d'altres entitats associatives de caràcter agroalimentari. BOE núm. 83 06/04/2019.

● [Resolució de 8 d'abril de 2019](#), de la Direcció General del Tresor i Política Financera, per la qual s'actualitza l'annex 1 inclòs en la Resolució del 4 de juliol del 2017, de la Secretaria General del Tresor i Política Financera, per la qual es defineix el principi de prudència financera aplicable a les operacions d'endeutament i derivats de les comunitats autònomes i entitats locals.

CIVIL I MERCANTIL

● [Llei 1/2019](#), de 20 de febrer, de Secrets Empresarials. BOE núm. 45 21/02/2019.

● [Llei 2/2019](#), d'1 de març, per la qual es modifica el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, aprovat pel Reial Decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i pel qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2014/26/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, i la Directiva (UE) 2017/1564 del Parlament Euro-

peu i del Consell, de 13 de setembre del 2017. BOE núm. 53 02/03/2019.

● [Reial Decret Llei 7/2019](#), d'1 de març, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer. BOE núm. 55 05/03/2019.

● [Llei 5/2019](#), de 15 de març, reguladora dels contractes de crèdit immobiliari. BOE núm. 65 16/03/2019.

● [Reial Decret 165/2019](#), de 22 de març, pel qual s'aprova el Reglament d'Adopció Internacional. BOE núm. 81 04/04/2019.

FISCAL

● [Ordre HAC/135/2019](#), de 31 de gener, per la qual es modifica l'Ordre EHA/3482/2007, de 20 de novembre, per la qual s'aproven determinats models, es refonen i actualitzen diverses normes de gestió en relació amb els impostos especials de fabricació i amb l'Impost sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs i es modifica l'Ordre EHA/1308/2005, d'11 de maig, per la qual s'aprova el model 380 de declaració-liquidació de l'Impost sobre el valor afegit en operacions assimilades a les importacions, es determinen el lloc, forma i termini de presentació, així com les condicions generals i el procediment per a la seva presentació per mitjans telemàtics. BOE núm. 41 16/02/2019.

● [Ordre VEH/28/2019](#), de 15 de febrer, per la qual s'aprova el model 673 de la declaració informativa anual sobre indemnitzacions per pòlisses d'assegurances de vida susceptibles de tributar per l'impost sobre successions i donacions i s'estableixen les condicions i el procediment per a la seva presentació. DOGC núm. 7816 22/02/2019.

● [Ordre VEH/29/2019](#), de 15 de febrer, per la qual s'aprova el mo-

del 644 de la declaració informativa anual sobre la revenda de béns mobles susceptibles de tributar per l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i s'estableixen les condicions i el procediment per a la seva presentació. DOGC núm. 7816 22/02/2019.

● [Ordre VEH/30/2019](#), de 15 de febrer, per la qual s'aprova el model 643 de la declaració informativa anual sobre les transmissions realitzades per persones que fan subhastes de béns susceptibles de tributar per l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i s'estableixen les condicions i el procediment per a la seva presentació. DOGC núm. 7816 22/02/2019.

● [Resolució VEH/395/2019](#), de 19 de febrer, per la qual s'aprova el model 943 de la declaració informativa sobre embarcacions de creuer turístic relativa a l'impost sobre les estades en establiments turístics i s'estableixen les condicions i el procediment per a la seva presentació. DOGC núm. 7818 26/02/2019.

● [Ordre HAC/277/2019](#), de 4 de març, per la qual s'aproven els models de declaració de l'Impost sobre la renda de les persones físiques i de l'Impost sobre el patrimoni, exercici 2018, es determinen el lloc, la forma i els terminis de presentació d'aquests, s'estableixen els procediments d'obtenció, modificació, confirmació i presentació de l'esborrany de declaració de l'Impost sobre la renda de les persones físiques, es determinen les condicions generals i el procediment per a la presentació de tots dos per mitjans telemàtics o telefònics i per la qual es modifica l'Ordre HAP/2194/2013, de 22 de novembre, per la qual es regulen els procediments i les condicions generals per a la presentació

de determinades autoliquidacions, declaracions informatives, declaracions censals, comunicacions i sol·licituds de devolució, de naturalesa tributària. BOE núm. 62 13/03/2019. [Correcció d'errors de l'Ordre HAC/277/2019](#), de 4 de març. BOE núm. 78 01/04/2019.

● [Ordre HAC/350/2019](#), de 5 de març, per la qual es modifica l'Ordre EHA/1658/2009, de 12 de juny, per la qual s'estableixen el procediment i les condicions per a la domiciliació del pagament de determinats deutes la gestió dels quals té atribuïda l'Agència Estatal d'Administració Tributària. BOE núm. 75 28/03/2019.

● [Nota de l'AEAT sobre interposició de societats per persones físiques](#).

● [Projecte de Reial Decret, pel qual es modifica el Reglament de l'Impost de societats, aprovat pel Reial Decret 634/2015, de 10 de juliol](#).

● [Resolució de 5 d'abril de 2019](#), de la Direcció General de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, per la qual s'estableix el procediment per a l'aplicació de l'exempció en el pagament d'aranzels registrals, en virtut de la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització.

AUDITORIA I COMPTABILITAT

● [Resolució de 5 de març](#), de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, sobre presentació d'instruments financers i altres aspectes comptables relacionats amb la regulació mercantil de les societats de capital.

● [ICAC. Consulta sobre determinades qüestions relacionades amb l'àmbit d'aplicació de l'obli-](#)

gació de publicar l'estat d'informació no financera.

● ICAC. Consulta sobre si el verificador de l'estat d'informació no financera, en aplicació del que s'estableix en la Llei 11/2018, de 28 de desembre, podria ser l'auditor de comptes de l'entitat o quines condicions ha de reunir aquest.

● Resolució de 8 de març de 2019, de la Presidència del Tribunal de Comptes, per la qual es publica l'Acord del Ple de 7 de març de 2019, pel qual es modifica el Pla de comptabilitat adaptat a les formacions polítiques aprovat el 20 de desembre de 2018. BOE núm. 68 20/03/2019.

LABORAL

● Reial Decret 17/2019, de 25 de gener, pel qual es modifica el Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social, aprovat pel Reial Decret 2064/1995, de 22 de desembre. BOE núm. 33 07/02/2019.

● Ordre TMS/103/2019, de 6 de febrer, per la qual es modifica l'annex del Reial Decret 1148/2011, de 29 de juliol, per a l'aplicació i desenvolupament, en el sistema de la Seguretat Social, de la prestació econòmica per cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu i s'aprova el model de declaració mèdica sobre la necessitat de cura contínua del menor. BOE núm. 34 08/02/2019.

● Llei 3/2019, d'1 de març, de millora de la situació d'orfanat de les filles i fills de víctimes de violència de gènere i altres formes de violència contra la dona. BOE núm. 53 02/03/2019.

● Reial Decret Llei 6/2019, d'1 de març, de mesures urgents per a la garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en la feina i l'ocupació. BOE núm. 57 07/03/2019.

● Reial Decret Llei 8/2019, de 8 de març, de mesures urgents de protecció social i de lluita contra la precarietat laboral en la jornada de treball. BOE núm. 61 12/03/2019.

● Resolució de 28 de març de 2019, de la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social, per la qual s'estableix el Pla general d'activitats preventives de la Seguretat Social, a aplicar per les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social en la planificació de les seves activitats per a l'any 2019.

● Reial Decret Llei 9/2019, de 29 de març, pel qual es modifica la Llei 14/1994, d'1 de juny, per la qual es regulen les empreses de treball temporal, per a la seva adaptació a l'activitat de l'estiba portuària i es conclou l'adaptació legal del règim dels treballadors per a la prestació del servei portuari de manipulació de mercaderies. BOE núm. 77 30/03/2019.

● Ordre TMS/397/2019, de 4 d'abril, per la qual es modifica l'Ordre TAS/2865/2003, de 13 d'octubre, per la qual es regula el conveni especial en el sistema de la Seguretat Social.

PENAL

● Llei orgànica 1/2019, de 20 de febrer, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, per a traslladar directives de la Unió Europea en els àmbits financer i de terrorisme, i abordar qüestions d'índole internacional. DOGC núm. 45 21/02/2019.

CNMV I

BANC D'ESPANYA

● Circular 1/2019, de 28 de març, de la Comissió Nacional del Mercat de Valors per la qual es modifica la Circular 1/2009, de 4 de febrer, sobre les categories d'institucions d'inversió col·lectiva en funció de la seva vocació inversora, modificada parcialment per la Circular 3/2011, de 9 de juny.

SENTÈNCIES I ALTRES

DOCUMENTS D'INTERÈS

● Sentència del Ple del Tribunal Constitucional 28/2019, de 28 de febrer de 2019. Recurs d'inconstitucionalitat 4063-2017. Interposat pel president del Govern en relació amb diversos preceptes de la Llei del Parlament de Catalunya 6/2017, de 9 de maig, de l'Impost sobre els actius no productius de les per-

sones jurídiques. Límits de la potestat tributària de les comunitats autònomes: constitucionalitat de l'impost autonòmic. BOE núm. 73 26/03/2019.

● Sentència núm. 579/2018, de 15-06-2018, del TSJ de Catalunya. En el present cas es dona la circumstància que la liquidació provisional es va notificar sense previ avís -a l'adreça de correu electrònic de la recurrent- que tenia una notificació pendent en la seva D.E.H. Si bé, no es discuteix que aquests avisos no són preceptius per a l'AEAT, no obstant això, la falta d'avis en aquest cas va adquirir una rellevància transcendental, perquè totes les actuacions del procediment es van realitzar després d'un avís previ d'existència d'una actuació pendent de notificació en la seva D.E.H. Aquests avisos previs van generar en el contribuent una confiança legítima respecte a l'existència d'una notificació pendent de recepció. Es conclou que, encara que la notificació es va realitzar conforme a les formalitats legals, no va complir amb la seva finalitat, i no per una actuació negligent de la recurrent, que esperava que li arribés l'avis, que no va arribar i, per tant, no va accedir a la seva D.E.H. ■

Suspensió del contracte de treball per naixement, adopció o acolliment

CARLOTA LLACH CULLELL

Advocada, Guillén Bécares, Legal & Fiscal
cllach@guillenbecares.com

L'1 de març del 2019, es va aprovar el Reial Decret Llei 6/2019, que modifica alguns preceptes establerts a la normativa, per garantir el principi d'igualtat entre dones i homes en matèria laboral. En aquest article, ens centrarem en les modificacions dels articles 45 i 48 de l'Estatut dels Treballadors, relatives a la suspensió del contracte de treball per naixement, adopció o acolliment, el que es coneixia fins ara com a "suspensió per maternitat o paternitat". L'objectiu d'aquesta modificació és que, a partir de l'any 2021, tots dos progenitors de manera independent l'un de l'altre, tinguin dret a la suspensió del contracte laboral durant setze setmanes (16) posteriors al naixement/adopció. Per tant, s'equipara la durada del permís de setze (16) setmanes de la mare biològica (maternitat) al de l'altre progenitor (paternitat), ampliant les cinc (5) setmanes contemplades fins ara a l'Estatut dels Treballadors.

1) Situació de la mare biològica i adoptants:

Respecte a la situació de la mare biològica/adoptants, el naixement del fill/a suspèn el contracte laboral durant setze (16) setmanes.

D'aquestes setze (16) setmanes, les sis (6) immediatament posteriors a la naixença són obligatòries, ininterrompudes i a jornada completa. En el cas de la mare biològica, es podrà anticipar el seu exercici fins a quatre (4) setmanes abans de la data previsible de la naixença.

2) Situació dels dos progenitors:

Respecte als progenitors, tots dos gaudiran de setze (16) setmanes cadascun, si bé, una vegada transcorregudes les sis primeres setmanes obligatòries, es podran distribuir les deu (10) setmanes següents a voluntat dels progenitors, en períodes acumulats o interromputs, a jornada parcial o completa. Cal puntualitzar que el gaudiment de cada període haurà de comunicar-se a l'empresa amb una antelació mínima de quinze (15) dies. Els progenitors podran disposar d'aquestes deu (10) setmanes, fins que el fill/a faci els dotze (12) mesos.

3) Quan entrarà en vigor aquesta modificació?

El Reial Decret Llei estableix una aplicació gradual d'aquestes noves mesures.

a) A la mare biològica li seran d'aplicació a partir de l'1 d'abril del 2019.

b) A l'altre progenitor se li aplicaran de la següent forma:

- A partir de l'1 d'abril del 2019: des de l'1 d'abril fins al 31 de desembre del 2019, l'altre progenitor comptarà amb un període de suspensió total de vuit (8) setmanes, de les quals les dues (2) primeres són obligatòries. No obstant això, la mare biològica podrà cedir el gaudiment de quatre (4) setmanes no obligatòries a l'altre progenitor. Per tant, en aquest cas, l'altre progenitor podrà disposar d'un màxim de dotze (12) setmanes de suspensió del contracte.

L'homologació dels acords de refinançament és una bona eina per a solucionar problemes financers, però no és una solució a problemes estructurals

- A partir de l'1 de gener del 2020: des de l'1 de gener del 2020 fins al 31 de gener del 2020, l'altre progenitor comptarà amb un període de suspensió total de dotze (12) setmanes, de les quals les quatre (4) primeres seran obligatòries. En aquest cas, la mare biològica podrà cedir el gaudiment de dues (2) setmanes no obligatòries a l'altre progenitor. Simplificant, des del gener del 2020, l'altre progenitor podrà gaudir d'un màxim de catorze (14) setmanes de suspensió del contracte.

- A partir de l'1 de gener del 2021: cada progenitor gaudirà d'igual període de suspensió del contracte de treball, un total de setze (16) setmanes.

c) En els casos d'adopció o acolliment, les modificacions s'aplicaran de la següent forma:

- A partir de l'1 d'abril del 2019: cada pro-

genitor disposarà d'un període de suspensió del contracte de treball de sis (6) setmanes obligatòries a temps complet, immediatament després de la resolució per la qual es constitueix l'adopció o la decisió administrativa de guarda amb finalitats d'adopció o d'acolliment. Després d'aquest període, es podrà disposar d'un total de dotze (12) setmanes voluntàries per a tots dos, dins dels dotze (12) mesos següents a la resolució. No obstant això, un progenitor podrà gaudir d'un màxim de deu (10) setmanes, havent de ser les dues (2) restants, gaudides per l'altre progenitor. Per tant, un progenitor pot tenir un màxim de setze (16) setmanes i, en aquest cas, l'altre progenitor disposarà d'un màxim de vuit (8) setmanes.

- A partir de l'1 de gener del 2020: cada progenitor disposarà d'un període de suspensió de sis (6) setmanes obligatòries a temps complet, immediatament després de la resolució. Posteriorment, es podrà disposar de forma ininterrompuda d'un total de setze (16) setmanes voluntàries per a tots dos, dins dels dotze (12) mesos següents a la resolució. No obstant això, un progenitor podrà gaudir un màxim de deu (10) de les setze (16) setmanes, havent de ser les sis (6) restants gaudides per l'altre progenitor. Per tant, un progenitor pot disposar d'un màxim de setze (16) setmanes, i en aquest cas, l'altre tindria un màxim de dotze (12) setmanes.

- A partir de l'1 de gener del 2021: s'aplicarà sense restriccions el Reial Decret Llei, gaudint cada progenitor d'igual període de suspensió del contracte de treball (16 setmanes).

4) Objectiu de les modificacions:

En definitiva, amb aquesta modificació, el Govern pretén fer un pas endavant en la consecució de la igualtat real i efectiva entre homes i dones, i en la promoció de la conciliació de la vida personal i familiar. Això respon a l'existència d'una demanda social, així com a la pròpia exigència de la Constitució i la normativa europea. ■

El nou marc legislatiu en matèria de propietat intel·lectual

JULIÀ MANZANÁS

Economista. President de la Comissió d'Economia del Coneixement i Innovació. Intellectual Property Rights, Technology transfer & Start Ups Partner Zinco Business Solutions, Founder of Cabier Institute, Barcelona Patent Hub jmanzanás@zinco.com

En aquest petit article ens centrarem en els canvis que han estat sancionats per les autoritats comunitàries i les directives que s'han transposat a la legislació espanyola, tot i que com a directives comunitàries ja eren, en teoria, directament aplicables.

Les principals novetats han estat introduïdes per la **Llei 2/2019**, que modifica el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, integrant a l'ordenament jurídic espanyol dues directives prèvies 2014/26/UE i 2017/1564. Amb data 1 de març s'aprovà la Llei 2/2019, que modifica el text refós previ aprovat pel Reial Decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, integrant la Directiva 2014/26/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, i la Directiva (UE) 2017/1564 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de setembre de 2017. Aquesta norma fou publicada al BOE de 2 de març de 2019 i va entrar en vigor de manera immediata. Algunes de les principals novetats que incorpora aquesta norma són:

Possibilitat de tancament de llocs web sense autorització

De totes les novetats que incorpora la norma, la més polèmica, sens dubte, ha estat aquesta. Se n'ha parlat molt a la premsa i hi ha molts detractors, promoguts, al meu parer, per grans corporacions d'internet que de neutres no en tenen res, tot i que s'excusen en la 'neutralitat' de la xarxa.

La Llei 2/2019 permet que la secció segona de la comissió de propietat intel·lectual, que pertany al Ministeri de Cultura i Esport, coneguda com a 'comissió Sinde', pugui procedir al tancament de pàgines sense necessitat d'autorització judicial per activitats que es declarin com a infraccions, per un període màxim d'un any. Lògicament, l'adopció d'aquestes mesures ha de ser motivada d'acord amb l'efectivitat d'aquesta, la proporcionalitat de la mesura i valorant possibles alternatives.

Aquesta comissió, per tant, pot procedir al tancament de llocs web sense comptar prèviament amb una autorització judicial. La hipòtesi específica en què es pot prendre aquesta mesura és en el context d'una conducta infracto-

ra, sempre que es justifiqui per la seva gravetat i repercussió social. És en aquest context que és possible sol·licitar la col·laboració necessària dels prestadors de serveis d'intermediació (article 195,6. b TRLPI).

Molts opinem que aquesta mesura és apropiada per evitar la manca d'agilitat i els llargs terminis produïts pel col·lapse dels tribunals, entenent que existeix un sistema de garanties per part de la comissió que ha d'aplicar aquestes mesures. La Llei exigeix que aquestes mesures siguin motivades i sempre en situacions d'incompliment previ. En definitiva, és l'últim recurs quan no es troba col·laboració i no hi ha mecanismes alternatius. És una mesura temporal d'impacte immediat i més enllà de l'any ha de passar per seu judicial.

Les principals novetats han estat introduïdes per la Llei 2/2019, que modifica el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual

Articles periodístics i dossiers de premsa

Amb la nova llei per reproduir, distribuir o fer una comunicació pública, total o parcial, d'articles de premsa aïllats en un dossier de premsa, és necessària l'autorització dels titulars dels drets. Així doncs, serà exigible el pagament de drets també en els casos en què la seva elaboració, distribució i ús siguin purament interns de qualsevol empresa.

Canvis a les entitats de gestió de drets de propietat intel·lectual

Es concentren en l'organització interna, la representació dels posseïdors dels drets de propietat intel·lectual i la seva pertinença a l'entitat gestora, com es gestionen els drets, les obligacions d'informació i transparència així com la relació amb els consumidors i usuaris finals.

Canvis al règim sancionador

Aquests canvis afecten principalment a qui és competent atès que les facultats sancionadores corresponen al Ministeri de Cultura i Esport, canvien els terminis per resoldre els procediments per part de la comissió d'infraccions.

S'implementen mecanismes per a l'intercanvi d'informació entre autoritats europees per algunes infraccions greus o molt greus. S'introdueix un nou tipus d'infractor extremadament greu, consistent en prestar serveis de gestió col·lectiva de drets de propietat intel·lectual sense autorització del Ministeri en els supòsits definits per la llei. S'especifiquen alguns tipus de delictes greus per aquells que infringeixen les obligacions imposades a les entitats de gestió de drets de propietat intel·lectual.

Àmbit territorial de les llicències

Es regulen per primer cop les llicències pluriterritorials a Espanya, amb les quals els proveïdors de música *online* seran habilitats per utilitzar els drets de les obres musicals en alguns estats de la Unió Europea, fins i tot en tota la UE, només amb una única autorització transfronterera.

Canvis en els terminis

Es modifiquen els períodes de reclamació pels drets per retransmissió per cable per igualar-los amb els de reclamació dels drets generals de propietat intel·lectual, cinc anys. El termini per al reemborsament de la compensació per còpia privada és ara d'un any. Aquesta acció podrà ser exercida per persones físiques o jurídiques que no estiguin exemptes de pagament d'indemnització.

Recentment, al final d'un procés que ha durat més de dos anys i mig, el Parlament europeu va adoptar l'última versió de la Directiva sobre drets d'autor en el mercat únic digital. Aquesta nova llei haurà de ser aprovada una darrera vegada pels Estats membres (una cosa que és molt probable que succeeixi). A partir d'aquí, els països tindran dos anys per a transposar-lo en les seves pròpies lleis nacionals mitjançant l'adopció de la legislació pertinent. Així doncs els drets de propietat intel·lectual continuen avançant i enfortint-se dins la UE, tot i les crítiques provinents de les grans corporacions d'internet que fins ara treballaven sense cap regulació. Probablement no és la millor de les lleis sorgides a Brussel·les, però tampoc és tan dolenta com alguns sectors interessats (perjudicats) afirmen. ■

El Brèxit: la gestió de la incertesa

XAVIER FERRER

Economista i polític. Doctor per la UB. President de la Comissió d'Economia Internacional i de la UE del CEC i president del Consell Català del Moviment Europeu
xferrer@economistes.com

Fa temps que parlem del Brèxit, ja des del llunyà juny de fa tres anys, quan la sortida del Regne Unit (RU) de la Unió Europea va guanyar, contra pronòstic i per escàs marge de vots, el referèndum plantejat pel primer ministre James Cameron. Sense massa entusiasme, tant la UE com el RU varen començar a gestionar el Brèxit, l'anàlisi detallada del qual dona pistes de la dificultat d'una implementació fàcil i còmoda, atès que a Escòcia va guanyar el *remain* amb el 62% de vots (i, amb menys marge, també a Irlanda del Nord i Londres) i que generacionalment els joves varen optar més per quedar-se a la UE i els més grans pel Brèxit.

Aquests fets mostren la dificultat d'una gestió fàcil, consensuada i eficaç per part del Govern britànic. Tot i això, la UE, capitanejada per Michel Barnier, i el RU, dirigit per la *premier* Theresa May, varen elaborar un acord que ha encallat en el Parlament britànic. I allò que no es volia, però que s'anava gestionant, ara, ja

no es veu tan clar, ja que els diputats britànics mostren clares postures en contra de l'actual acord, i des de la UE no es vol canviar res essencial.

Així les coses, diverses votacions en contra a Westminster han abocat a la política britànica a la incertesa. La pressió d'acostar-se a la data de sortida ha provocat que hi hagués una petició de Maya la UE de retardar-la. La resposta de Brussel·les, després que el Consell Europeu deliberés durant hores, va ser d'esperar uns dies per veure si els parlamentaris britànics donaven suport a l'acord, posant la data de sortida de la UE en el 22 de maig, pocs dies abans de les eleccions europees. En canvi, la UE posava la data de 12 d'abril, per una possible sortida sense acord.

Finalment, un cop més, May ha anat a Brussel·les, sense l'acord dels seus parlamentaris, i el Consell Europeu ha determinat establir una nova pròrroga fins al 31 d'octubre, amb l'excepció que el RU sortirà abans d'aquesta data, si es posen d'acord. Cal valorar que, si l'acord arriba abans del 22 de maig, els britànics s'estalviarien participar en les eleccions europees, fet que evitaria un terratrèmol polític al RU i moltes disfuncions a la UE, començant per redistribuir el nombre de diputats per cada Estat membre, per donar cabuda als britànics, atès que el nombre total d'europarlamentaris és de 751.

Per una altra part, tot i que s'han guanyat uns mesos de marge, la possibilitat que no hi hagi acord continua vigent i, si fos així, obligaria al RU a sortir desordenadament, fet que seria traumàtic per a ciutadans i empreses, amb conseqüències econòmiques, socials i polítiques que afectarien controls fronterers, aspectes logístics, laborals, socials i d'altres. També es podria donar el cas que es facin noves eleccions i que el nou govern analitzés la manera més adequada de sortir, fins i tot amb la possibilitat de plantejar un segon referèndum.

Entre tanta incertesa, les empreses britàniques i europees que tenen relacions comercials, ja estan fent plans de contingència avaluant el cost i l'estratègia a seguir en funció dels escenaris que es vagin produint.

Algunes dades i possibles conseqüències

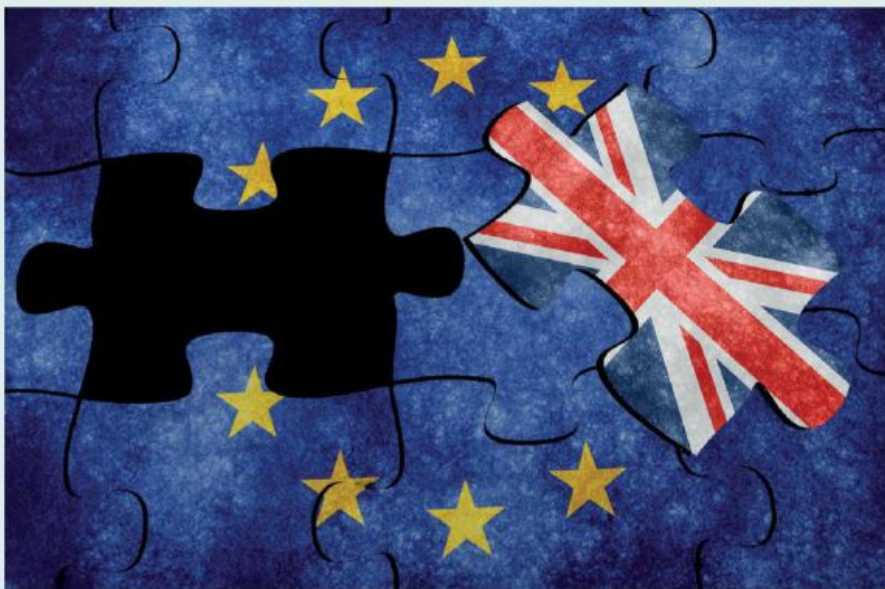
Respecte a la facilitat de treballar en el RU, previsiblement es revisarà el marc limitant els drets dels immigrants. Actualment hi ha tres milions de comunitaris no britànics que hi treballen i 1.200.000 treballadors britànics a altres Estats membres de la UE. La gestió de la immigració, autèntic cavall de batalla de la campanya del referèndum, serà també un element important a valorar en funció de l'acord que se signi.

De fet, la incidència econòmica entre l'Estat i Catalunya amb el RU és significativa. Així, els ciutadans britànics són propietaris de 700.000 habitatges a territori espanyol, i 15,5 milions de turistes britànics ens visiten cada any i gasten 14.400 milions d'euros. Aquestes xifres indiquen que l'intercanvi econòmic és important i pot quedar afectat segons com acabin les negociacions. Pel que fa a Catalunya, el RU és el cinquè soci comercial. Les empreses catalanes hi exporten uns 4.000 milions d'euros l'any, el que representa un 6,4% de les exportacions catalanes, i hi importen productes per valor d'aproximadament 2.600 milions, un 3,5% de les importacions. Tot i que són xifres significatives, en principi no es tem per l'efecte del Brèxit.

Conclusió

Un cop més, una situació impensable fa un temps s'està convertint en realitat, fet que demostra la incertesa general que hi ha en la política, que afecta de ple la confiança de la ciutadania i de les empreses. Sempre s'ha dit que els britànics es caracteritzen pel seu pragmatisme. De fet, es diu que no tenen aliats, tenen interessos. Esperem que la sensatesa i l'interès general tornin al Regne Unit i s'acostin a l'acord previst, i que finalment hi hagi una relació comercial, social i política, amb sinergies positives, fet que generaria confiança i estabilitat a Europa, que ja ens convé. ■

Tot i que, a Catalunya, el Regne Unit és el cinquè soci comercial amb xifres significatives, no es tem per l'efecte del Brèxit

IRPF: aspectes a tenir en compte

CARMEN JOVER

Economista-assessora fiscal, membre de la Comissió Assessors Fiscals del CEC
carmen.jover@economistes.com

Immersos en plena campanya per a la presentació de l'Impost sobre la renda de l'exercici del 2018, realitzarem una anàlisi d'alguns conceptes importants a tenir en compte.

L'IRPF és un impost parcialment cedit a les comunitats autònomes, que poden legislar en tres aspectes de la declaració:

1) El mínim personal i familiar. Aquest mínim quantifica la situació familiar del contribuent i es grava a tipus zero. Catalunya no ha exercit la seva competència normativa i no ha modificat els mínims aprovats per la normativa estatal. Les úniques comunitats autònomes que han exercit aquesta competència i han augmentat algun dels mínims són Madrid, Balears i La Rioja.

2) El 50% de l'escala general de l'impost.

Si una comunitat autònoma únicament replica l'escala estatal, els tipus impositius generals estarien entre un 19% i un 45%. Catalunya ha exercit la seva competència normativa i, per tant, aquests tipus se situen entre un 21,5% i un 48%. Diverses comunitats autònomes tenen un marginal màxim del 48% com, per exemple, Andalusia, Astúries i Comunitat Valenciana, entre altres, però cap comunitat autònoma té un mínim del 21,5%, som l'única amb un marginal mínim tan elevat. I quant al marginal màxim, només està superat per 10 països de la Unió Europea, com, per exemple, Suècia, Bèlgica, Dinamarca, França i Portugal, entre altres.

3) Les deduccions. Dins d'uns límits poden millorar les deduccions estatals i aprovar deduccions pròpies. Pràcticament totes les comunitats autònomes tenen deduccions pròpies que han d'anàlitzar-se detingudament abans de presentar l'autoliquidació.

Establertes les bases de les possibles diferències entre comunitats autònomes, analitzem què representa la recaptació de l'IRPF, en relació amb altres impostos. Es preveu que la recaptació per a l'exercici 2018 sigui d'uns 82.000 milions d'euros. Si comparem aquesta recaptació amb els següents dos

sitius, la recaptació de l'Impost de societats se situa en uns 24.000 milions d'euros, i la de l'Impost sobre el valor afegit en uns 70.000 milions d'euros. Per tant, queda patent que l'IRPF és, de bon tros, l'impost que suporta la major càrrega del nostre sistema tributari.

L'any 2018 es preveu que per primera vegada se superi el llindar dels 20 milions de declaracions.

Amb les xifres indicades pot apreciar-se clarament la importància que té l'IRPF en el panorama tributari i el gran nombre de contribuents que el presenten. I això ens porta a plantejar-nos si és un impost senzill d'emplenar i si les seves normes són de fàcil comprensió per a aquests més de 20 milions de contribuents.

L'any 2018 es preveu que per primera vegada se superi el llindar dels 20 milions de declaracions

La resposta és clarament negativa. Es tracta d'un impost complicat, i cada vegada més arran de les diferents interpretacions que realitza la pròpia Direcció de Tributs (dins dels òrgans de l'Administració tributària, l'encarregada de la interpretació de les normes) i dels diferents tribunals. És impossible que el contribuent del carrer sigui capaç de seguir totes aquestes interpretacions i, per tant, hi ha moltes possibilitats que sorgeixin errors en les presentacions, en desconèixer els criteris que segueix l'Administració en una norma d'aquesta importància.

És cert, com pensaran molts contribuents, que l'Administració tributària ens ajuda en el compliment de la principal obligació tributària amb la confecció de l'esborrany. Analitzem, per tant, la naturalesa de l'esborrany.

L'article 97.1 de la Llei 35/2006 de l'IRPF indica que els contribuents, a l'hora de pre-

sentar la seva declaració, hauran de determinar el deute tributari corresponent i ingressar-lo en lloc, forma i terminis determinats. Això vol dir que la declaració per l'IRPF es basa en el sistema d'autoliquidació, és a dir, és el mateix contribuent qui quantifica la seva prestació tributària i, evidentment, és responsable del seu consignat.

I què és l'esborrany? L'esborrany es troba regulat en l'article 98 de la mateixa Llei, que preceptua que l'Administració tributària podrà posar a la disposició dels contribuents, a efectes merament informatius, un esborrany de declaració, sense perjudici del que es disposa en l'article 97.1.

Així, l'esborrany és merament informatiu, tret que el presentem i, per tant, el confirmem, i així el convertim en autoliquidació amb totes les conseqüències que això comporta.

Serveixin aquestes dues notes perquè el contribuent que confirma un esborrany, abans d'això, hi analitzi totes les dades consignades i corrobore que està en poder de la documentació física que confirma aquests imports, ja que l'Administració tributària únicament confecciona l'esborrany amb les dades obtingudes per altres contribuents, que evidentment poden estar sotmesos tant a comprovació com a errors.

Quant a les novetats pràctiques i no tècniques de l'impost, destacariem que aquest serà el primer any que la declaració ja no pot presentar-se en paper, i només podrà realitzar-se de forma telemàtica, per a evitar duplicitats.

Veurem com acaba la campanya de renda, en la qual es preveu que més del 70% de les declaracions presentades seran a retornar. L'Administració tributària pretén tenir retornades, abans de final d'any, la gran majoria de les declaracions. ■

Comissió d'Economia Agroalimentària

Complements alimentaris:
un mercat en expansió**ANTONI GARCIA GABARRA**Economista i vicepresident de la Comissió d'Economia Agroalimentària. Consultor en regulació alimentària
antoni@ggabarra.com

Els complements alimentaris s'han convertit en una peça clau i necessària a l'hora de fer front determinats problemes de salut. El progrés, en termes d'investigació científica i a nivell legislatiu, ha permès que aquests productes mai hagin estat tan basats en l'evidència científica i tan regulats com ho estan avui en dia.

Els complements alimentaris són aliments que, presentats en càpsules, pastilles o com a líquids, es prenen en petites quantitats diàries i contenen substàncies amb un efecte fisiològic o nutricional, és a dir, aporten un benefici a l'organisme. Són productes que complementen la dieta i poden contenir vitamines, minerals, aminoàcids, àcids grassos essencials, fibres, plantes i extractes d'herbes, entre d'altres substàncies. Per considerar-se aliments, estan regulats per la normativa d'alimentació general i, des del 2002, per una norma específica (Directiva 2002/46/CE) transpo-

sada al nostre ordenament jurídic mitjançant el Reial Decret 1487/2009.

Beneficis principals

Els seus beneficis són contribuir, facilitar i ajudar a gaudir d'una bona salut, sempre i quan se segueixi un estil de vida saludable i una dieta variada i equilibrada, amb activitat física regular i, sobretot, se'n faci un ús adient a partir de les indicacions del fabricant.

Un complement alimentari mai pot substituir aquesta dieta. En circumstàncies normals, una dieta adequada, com la mediterrània, hauria d'aportar els nutrients necessaris per al normal desenvolupament i manteniment d'un organisme sa. El problema sorgeix perquè aquesta situació ideal no es dona a la pràctica per a tots els nutrients ni per a tots els grups de població, com han demostrat diferents investigacions. Embarassades, esportistes amb una activitat física intensa, vegans o

persones amb una dieta desequilibrada, entre d'altres, poden tenir un dèficit de determinats nutrients. En aquests casos, els complements alimentaris resulten necessaris i útils.

Seguretat elevada

La seguretat dels complements alimentaris a la UE està garantida amb diferents mesures. Per una banda, la legislació alimentària regula tot el procés des de la matèria primera fins que el producte arriba al consumidor. A més, existeixen procediments d'autocontrol que les empreses tenen implantats i mecanismes de control per part de les administracions.

La protecció del consumidor i la seva seguretat queden reforçades a través de l'etiquetatge. El fabricant està obligat per llei a incloure determinats advertiments per assegurar que el consumidor disposi de la informació necessària per fer-ne un ús correcte, com, per exemple, el tipus de consumidors per als quals estan indicats i la recomanació de no excedir-ne la dosi diària recomanada.

En el cas de persones malaltes o que estan prenent medicació, ho han de posar en coneixement del metge. En determinats grups de població (embarassades, dones en període de lactància o nens, entre d'altres) és recomanable el consell d'un professional de la salut.

Reducció de la despesa sanitària

En els últims anys, la investigació ha demostrat l'important paper que poden tenir aquests complements a l'hora de reduir la despesa sanitària mundial. El progressiu envelliment de la població i l'aparició d'epidèmies com l'obesitat, han fet que es dispari el nombre de malalties no transmissibles

(cardiovasculars, òssies, de visió, etc.) amb un augment considerable dels costos d'atenció sanitària.

Food Supplements Europe (FSE) recull en un dels seus informes que la despesa sanitària al continent arribarà als 1,8bn€ el 2020. Davant del risc de col·lapse dels sistemes sanitaris, alguns ingredients han demostrat científicament ser útils a l'hora de disminuir el risc de determinades malalties. Els fitosterols, per exemple, ajuden a reduir els nivells de colesterol i, per tant, el risc d'una malaltia cardiovascular. També els complements amb vitamina D a partir dels 60 anys ajuden a disminuir el risc de fractures òssies, especialment davant les caigudes.

El paper de la indústria i les associacions

Davant d'aquesta evidència, les empreses del sector treballen, des de fa anys, per donar a conèixer els beneficis i la seguretat dels complements alimentaris i, sobretot, per aconseguir que les autoritats acabin incloent-los dintre de les polítiques de reducció del risc de determinades malalties.

Al nostre país, Afepadi és l'associació que, amb més de 75 anys, representa i vetlla pels interessos d'aquesta indústria. Des de la seva fundació, s'ha convertit en l'interlocutor davant les administracions per garantir el desenvolupament del sector a tots els nivells (legislatiu, social i econòmic). Un dels seus compromisos principals és protegir el consumidor i garantir uns complements alimentaris segurs, eficaços i de qualitat. Bona mostra d'això és la *Guía de Buenas Prácticas para la Fabricación y Comercialización de Complementos Alimenticios*, que acaba de veure la llum en la seva 5a edició.

Més de 2.000 empreses amb seu social a Espanya operen en el camp dels complements alimentaris, segons dades del registre sanitari, de les quals una gran part són pimes. Més del 30% d'aquestes empreses tenen la seva seu social a Catalunya. ■

La investigació ha demostrat l'important paper que poden tenir aquests complements a l'hora de reduir la despesa sanitària mundial

40 anys d'Economia de la Salut: Segona taula

RICARD BOSCH

Editor del blog 'RBA Salut i Gestió'

bosch.ricard@gmail.com

Continuant amb els 40 anys de la creació de la Comissió d'Economia de la Salut, el Col·legi d'Economistes va ser escenari d'una segona taula titulada: *Èxits i Fracassos de l'Economia de la Salut en la Política Sanitària*. La taula, presidida per **Joan B. Casas**, exdegà del Col·legi, va comptar amb ponents com Guillem López Casasnoves, catedràtic d'Economia de la UPF; Roser Fernández, presidenta d'UCH; Ivan Planas, director de l'Àrea de Recursos Econòmics del CatSalut, i Anna Garcia Altés, responsable de l'Observatori del Sistema de Salut a l'AQUAS. En Casas va donar la benvinguda als presents i, fent referència a la iniciativa d'aquells pioners que amb el suport del Col·legi varen fer les primeres passes en l'economia de la salut, va demanar als ponents que expliquessin què ha aportat aquesta disciplina a la política sanitària.

El primer a intervenir va ser **Guillem López Casasnoves**, que va dir que "no entenia l'economia de la salut com una disciplina diferent de l'economia aplicada". López es va iniciar en el sector sanitari gràcies a la seva tesi que versava sobre hospitals i on parlava de GDR, i el llavors conseller Laporte es va interessar pel tema. Posteriorment, juntament amb Joan Rovira, va crear el postgrau d'Economia de la Salut. Quan es va incorporar a la UPF va endegar el màster d'Economia de la Salut i, més tard, va venir la creació del CRES. Gràcies al Col·legi, aquells economistes que exploraven aquesta faceta de l'economia varen irradiar aquesta disciplina a altres llocs. Va destacar que "l'economia de la salut s'ha expandit arreu gràcies a la seva força". Com a repte de futur va destacar

que "cal fer millor les coses; l'economia de la salut és disciplina".

Tot seguit, va intervenir **Roser Fernández**. Fernández va explicar que l'any 1987 es va incorporar a l'ICS, i a partir d'aquí el seu recorregut professional l'ha portat pel CatSalut, l'Institut Guttmann i la Unió Catalana d'Hospitals, sempre relacionada amb l'economia de la salut. Va repassar conceptes que en aquella època eren objecte de debat a la sanitat: recursos escassos, l'eficiència i l'eficàcia, *input/output*, etcètera. I en tota aquesta trajectòria professional ha après la bondat del Sistema de Salut, la potencialitat del model sanitari com a instrument de polítiques públiques i per la governança de les institucions, el sector salut com a generador de riquesa, el pressupost com estratègia de gestió i que generar excedents és bo, entre altres qüestions. Respecte al futur, Fernández va destacar que caldrà donar respostes a nous paradigmes que estan sorgint, reforçant el concepte ètic de l'eficiència.

El següent ponent va ser **Ivan Planas**. Va explicar com es va iniciar en el sector sanitari fa 25 anys. També va recordar el seu pas pel CRES i pel Departament de Salut en diferents responsabilitats. Va formular dues afirmacions: "la intersecció entre economistes i metges ha permès innovar" i "l'economia de la salut ha tingut repercussió en altres disciplines". Va destacar la Llei General de Sanitat impulsada per l'economista Ernest Lluch com un fet molt important. Va mostrar pessimisme en el camp de la cartera de serveis, àmbit en el qual l'economia de la salut no ha pogut ser del tot efectiva, i es va preguntar si la cirurgia robòtica avui és cost-efectiva. El mateix es pot dir de les discussions sobre el copagament. També va destacar alguns èxits, com l'AQUAS, la part variable dels contractes, la DMA de farmàcia, etc. Respecte al futur, va assenyalar mancances en la formació d'economistes que es vulguin implicar professionalment en el sector de la salut, i va reclamar l'adopció de la comptabilitat

analítica així com la incorporació de l'economia del comportament. Com a actius va destacar l'acceptació per part del sector sanitari que l'eficiència és una exigència ètica.

Finalment va intervenir la metgessa i economista **Anna Garcia Altés**. Des de la seva posició com a responsable de l'Observatori del Sistema de Salut a l'AQUAS, va fer una intervenció tècnica, centrant-se en la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria (MHDA) com a exemple del que ens està passant, i va destacar alguns reptes que el sistema sanitari català té plantejats: l'1% de la població fa el 25% de la despesa sanitària, i un altre 4% fa el 50% de la despesa. Per tant, un 5% de la població fa el 75% de la despesa sanitària. Només la MHDA representa el 10% de la despesa sanitària, i el seu cost s'ha multiplicat per 6 des de l'any 2000.

Les desigualtats socioeconòmiques en salut representen un greu problema sanitari. Aquells grups socials amb menys recursos tenen una mortalitat més elevada i cal trobar-hi solucions. També el gènere és un determinant de les desigualtats. Cal avaluar i analitzar bé els resultats de tot el que s'està fent i si realment sempre compensa tot allò que estem gastant en els serveis sanitaris. L'avaluació és un element imprescindible per a la presa de decisions. ■

El cost de la mediació hospitalària de dispensació ambulatoria (MHDA) s'ha multiplicat per 6 des de l'any 2000

Comissió de Comptabilitat

Anàlisi d'estats comptables (I): El balanç de situació

MARTÍ GARCIA PONS

President de la Comissió de Comptabilitat (Comissió conjunta CEC-ACCID) i professor associat d'Economia i Empresa de la UB.
martigarcia@economistes.cat

JOSÉ LUIS MARTÍNEZ FERNÁNDEZ

Economista, soci de Marca Cardinal i professor associat de l'Escola Superior de Ciències Socials i de l'Empresa del Tecnocampus (Centre adscrit a la UPF). jlm@marcacardinal.com

A bans d'analitzar els estats comptables d'una empresa cal saber quina normativa comptable s'ha aplicat (USGAAP, IFRS o PGC07), quins criteris valoratius s'han emprat i quin model de comptes anuals s'ha escollit (normal, abreujats o pimes). Els resultats, la posició financera i/o els fluxos d'efectiu poden ser diferents en funció del marc normatiu escollit. I aquesta elecció pot condicionar la diagnosi i les decisions que se'n derivin.

Actiu²

Els actius es classifiquen en no corrents i corrents, de forma similar a la distinció establerta en el PGC90 entre immobilitzat i circulant. L'actiu no corrent comprèn els actius destinats a servir de forma duradora a les activitats de l'empresa, incloses les inversions financeres el venciment, alienació o realització dels quals s'espera que s'haurà de produir en un termini superior a un any.

- En l'actiu intangible cal parar atenció amb la possible capitalit-

El balanç de situació no s'ha de preparar per a la seva anàlisi, més enllà d'incorporar les excepcions per errors materials que es puguin derivar de l'informe d'auditoria

versions financeres en GMA, empreses del grup, multigrup i associades, i d'altres.⁴

- Una partida que mereix una menció especial és la d'actius per impostos diferits. Inclou actius per diferències temporàries deduïbles, crèdits pel dret a compensar en exercicis posteriors a les bases imposables negatives pendents de compensació, i deduccions i altres avantatges fiscals no actualitzats, que queden pendents d'aplicar en la liquidació dels impostos sobre el benefici. La prudència valorativa incideix de forma específica en el seu reconeixement. La resolució de l'ICAC de 9 de febrer de 2019 recull la necessitat de donar de baixa un actiu reconegut anteriorment si ja no resulta probable la seva recuperació en un període màxim de 10 anys.⁵

tres comptes a cobrar de l'actiu corrent, es desglossarà per recollir separatament els clients a llarg termini i a curt termini. Però, si el termini de venciment és superior al cicle normal d'explotació, es crearà un epígraf en l'actiu no corrent, amb la denominació "Deutors comercials no corrents".

Pel que fa a l'actiu corrent, la norma d'elaboració sisena de la tercera part del PGC07 és prou clara.⁶ L'actiu corrent comprèn: els actius vinculats al cicle normal d'explotació que l'empresa espera vendre, consumir o realitzar en el transcurs del mateix; aquells actius, diferents dels anteriors, el venciment, alienació o realització s'espera que es produeixi en el curt termini, és a dir, en el termini màxim d'un any, comptat a partir de la data de tancament de l'exercici; els actius financers classificats com a mantinguts per negociar, excepte els derivats financers, amb el termini de liquidació superior a un any, i l'efectiu i altres actius líquids equivalents.

Ara bé, el Pla estableix que els actius no corrents mantinguts per a la venda i els grups alienables d'elements mantinguts per a la venda figuraran en una partida específica dins de l'actiu i passiu corrent. El seu caràcter

Etales de l'anàlisi d'estats comptables

Lectura	Coneixement del patrimoni, resultats i fluxos
Anàlisi	Examen i observació mitjançant tècniques i procediments
Interpretació	Deducció de conclusions
Prospecció	Previsió de futur i presa de decisions

L'objecte d'aquest article és presentar l'estructura i els components del balanç de situació segons la normativa local (PGC07). La lectura dels estats comptables és el pas previ a l'aplicació de les diverses tècniques d'anàlisi dels estats comptables (principalment el càlcul de ràtios) i ha de permetre conèixer en profunditat el patrimoni, els resultats i els fluxos d'efectiu.

Som del parer que el balanç de situació no s'ha de preparar pel seu anàlisi, més enllà d'incorporar les excepcions per errors materials que es puguin derivar de l'informe d'auditoria.¹

zació de les despeses de recerca, o en el correcte deteriorament del fons de comerç. Per contra, cal ser conscients de les restriccions normatives a l'activació de certs intangibles de la companyia com pot ser el cas de la marca.³

- Si l'empresa manté inversions immobiliàries, caldrà esbrinar si la seva explotació es pot separar de la resta d'activitats, el que, en funció de la seva importància relativa, pot aconsellar un càlcul del rendiment diferenciat.

- S'haurà de distingir entre in-

2 Vegeu l'esquema de balanç adjunt.

3 Rejón, M. i González, C. (2017). *Patrimonio contable versus patrimonio real e informe de auditoria. Análisis de un dictamen pericial sobre las cuentas anuales del Fútbol Club Barcelona de 30 de junio de 2010*. Técnica Contable y Financiera, núm. 2, pp. 56-65.

4 Aquesta distinció també es produirà en les partides de passiu financer, de clients i de proveïdors.

5 A títol d'exemple, el lector pot veure l'efecte sobre el patrimoni net de l'empresa Zinkia corresponent als exercicis 2016-2015 si hagués de donar de baixa la partida corresponent als actius per impostos diferits.

6 Imprescindible la lectura de les normes d'elaboració dels comptes anuals, a la tercera part del PGC07. I l'estructura detallada del balanç segons l'Ordre JUS/318/2018 de 21 de març.

1 Tot i així, a vegades pot ajudar visualitzar el balanç amb el format de balanç financer o sintètic com el que s'adjunta.

“eventual” fa que s’hagi de considerar el seu efecte en el càlcul del fons de maniobra i de les ràtios anomenades de solvència o liquiditat, i que desdibuixi la tendència en el període analitzat. En cas que l’empresa tingui existències de producció de cycle superior a un any, les partides de productes en curs i productes acabats es desglossaran per recollir separatament les de cycle curt i les de cycle llarg de producció, desglossament a considerar en el càlcul de rotacions i terminis d’emmagatzematge.

Patrimoni net

Constitueix la part residual dels actius de l’empresa un cop deduïts tots els seus passius. Inclou els fons propis, els ajustos de valor⁷ i les subvencions pendents d’imputar a resultats.

⁷ Determinats ingressos i despeses es comptabilitzen directament al patrimoni net fins que es produeix el reconeixement, baixa o deteriorament de l’element amb el qual estiguin relacionats, moment en què, amb caràcter general, es comptabilitzaran al compte de pèrdues i guanys.

● Pel que fa als fons propis, els desemborsaments pendents d’exigir a la data de tancament minoren la xifra de capital, com també minoren la xifra dels fons propis els instruments de patrimoni propi i els dividendes pagats a compte.

● Cal parar atenció al fet que el capital social i la prima d’emissió només figuraran en els fons propis sempre que s’hagués produït la inscripció en el Registre Mercantil abans de formular els comptes anuals. En cas contrari, figuraran en el passiu corrent. Sens dubte, aquesta restricció afecta al càlcul de les ràtios de capitalització o d’endeutament.

● En aquest sentit, la definició de passiu i la prevalença del fons sobre la forma condicionarà el registre d’alguns instruments financers que hauran de registrar-se com a passius quan, *a priori*, des d’un punt de vista estrictament jurídic tinguin l’aparença d’instruments de patrimoni.

“La lectura dels estats comptables ha de permetre conèixer en profunditat el patrimoni, els resultats i els fluxos d’efectiu”

● En darrer terme, si el pes dels ajustos de valor i/o de les subvencions és significatiu amb relació al total de patrimoni net, en el càlcul la rendibilitat financera s’haurà de distingir entre la rendibilitat dels fons propis, dividint el benefici net pels fons propis, i la rendibilitat del patrimoni net, com a relació entre el resultat global i el patrimoni net, resultat global que inclou el resultat del compte de pèrdues i guanys, els ingressos i despeses que s’imputen directament a patrimoni net i les transferències realitzades al compte de resultats.⁸

Passiu

En aquesta massa és d’aplicació la classificació entre partides

corrents i no corrents. El passiu corrent comprendrà les obligacions vinculades al cycle normal d’explotació, les obligacions amb venciment a curt termini i els passius financers mantinguts per a negociar, excepte els derivats amb venciment superior a un any. Els altres elements de passiu es classificaran com a no corrents.

Quan l’empresa tingui deutes amb proveïdors amb venciment superior a un any, aquesta partida del passiu es desglossarà per a recollir per separat els proveïdors a llarg termini. Si el termini de venciment fos superior al cycle normal d’explotació, s’inclourà en el passiu no corrent un epígraf amb la denominació “creditors comercials no corrents”. ■

⁸ Veure el cas de Criteria Caixacorp SA 2009 i fernandoruizlamas.es

Comissió d'Economistes Auditors de Comptes

Els propers canvis que ens venen de les NIA

AGUSTÍ SAUBI*Economista i membre del Comitè de Normativa i Procediments del REA-REGA, i soci de Crowe/departament de Qualitat*
agusti.saubi@crowe.es

Tot i que pot semblar que la professió d'auditoria té unes normes i regulacions bastant estables i poc subjectes a canvis, la veritat és que les NIA estan continuament en estudi i subjectes a revisió per part de l'IAASB (International Auditing and Assurance Standards Board), organisme independent que estableix les normes d'auditoria i altres àrees relacionades en l'àmbit internacional i ajuda a l'adopció i implementació d'aquestes normes, de manera que contribueix molt significativament a millorar la qualitat i consistència de la pràctica d'auditoria i enforteix la confiança pública en la nostra professió. Un cop aquest organisme publica noves normes o en revisa les existents, només és qüestió de temps que s'acabin adoptant a Espanya.

En aquest article es comenten les principals normes internacionals d'auditoria que estan sent objecte de revisió durant el 2019, així com la Norma Internacional de Control de Qualitat (ISQC).

NIA 315 (revisada): identificació i valoració dels riscos d'incorrecció material mitjançant el coneixement de l'entitat i del seu entorn. Al juliol del 2018, l'IAASB va emetre un esborrany de la NIA 315 (revisada). Està analitzant els comentaris rebuts durant el període d'exposició pública i avaluant la introducció de canvis sobre la base d'aquests comentaris, amb l'objectiu de completar les revisions al juny del 2019.

Els objectius de la revisió d'aquesta NIA són:

a) Establir requisits més sòlids i guies detallades per a impulsar als auditors a realitzar procedi-

ments apropiats d'avaluació de riscos d'acord amb la grandària i la naturalesa de l'entitat. S'anticipa que aquestes revisions se centraran en millorar l'enfocament de l'auditor per a comprendre l'entitat, el seu entorn (inclòs el seu control intern) i les activitats d'avaluació de riscos en un entorn canviant.

b) Determinar com la NIA 315 pot ser modificada en la seva organització i estructura per a promoure una avaluació de riscos més efectiva.

c) Proposar les conseqüents modificacions en altres normes que puguin ser necessàries com a resultat de les revisions de la

empresarial i d'auditoria actual, sinó que també ser prou adaptable per a bregar amb l'entorn empresarial i d'auditoria en ràpida evolució (en particular, el major ús de la tecnologia).

b) Ser aplicat més eficaçment pels auditors, que apliquen la norma en auditories d'entitats de diverses grandàries.

c) Establir una base millorada per a altres normes que tenen requisits d'avaluació de riscos més específics (com les NIA 540 i 600).

d) Millorar l'aplicació de l'esceticisme professional per part dels auditors en realitzar procediments d'avaluació de riscos.

Les NIA estan continuament en estudi i subjectes a revisió per part de l'IAASB, organisme independent que estableix les normes d'auditoria i altres àrees relacionades en l'àmbit internacional

NIA 315, tals com les NIA 220, 240, 330, 540 i 600.

d) Determinar quines eines de guia i suport han de ser desenvolupades per l'IAASB, o uns altres, per complementar les revisions a aquesta NIA, ajudant així a la seva implementació efectiva. Les guies i eines de suport poden incloure Notes de Pràctiques d'Auditoria Internacional (IAPN, per les sigles en anglès), publicacions del personal, actualitzacions de projectes o il·lustracions, exemples per a brindar assistència sobre com es pot aplicar la NIA 315 (revisada), prestant especial atenció en com abordar en particular les inquietuds dels auditors de pimes.

Aquestes revisions i millores abordaran qüestions com la necessitat de la NIA 315 a:

a) No només reflectir l'entorn

sobre l'ús d'anàlisi de dades per a realitzar avaluacions de risc i exemples il·lustratius de com l'enfocament basat en el risc per a les NIA podria aplicar-se a les auditories d'entitats més petites. S'espera que el desenvolupament d'orientació addicional ajudi en la implementació de l'estàndard i, per tant, ajudi a impulsar la qualitat de l'auditoria.

Actualment, el grup de treball està debatent sobre les preocupacions rebudes dels enquestats sobre l'extensió i complexitat de l'esborrany i les possibles dificultats per a entendre-ho i aplicar-ho en la pràctica, amb especial referència al grau d'aplicació en funció de la grandària de l'entitat auditada. En aquest context, per a facilitar la implementació de la NIA, es reconeix que han de potenciar-se els diagrames de flux, els paràgrafs introductoris, el detall dels factors de risc inherent, les millores en TU i l'enfocament adoptat en relació amb les eines i tècniques automatitzades.

Tal com s'ha comentat, s'espera la publicació de la NIA 315 (revisada) a mitjan 2019.

Control de qualitat de projectes ISQM 1, ISQM 2 i NIA 220 (revisada). L'IAASB ha emès un paquet integrat de tres esborranys que aborden la gestió de la qualitat en les signatures d'auditoria i en els seus encàrrecs. La previsió és debatre i analitzar les respostes rebudes durant el període d'exposició pública durant el 2019, per poder procedir a l'emissió definitiva dels projectes durant el primer semestre del 2020.

Els tres esborranys de norma, que estan actualment en període públic de consultes, són l'ISQM1 (International Standard on Quality Management 1), que vindrà a substituir l'actualment en vigor ISQC1 (Norma Internacional de Control de Qualitat 1); l'ISQM2, nova norma que de-

senvolupa les revisions de qualitat dels treballs, i una revisió de la NIA 220, que poden consultar-se al web de l'IAASB.

ISQM 1 – Projecte de norma, Norma Internacional de Gestió de la Qualitat 1, gestió de qualitat per a empreses que realitzen auditories o revisions d'estats financers, o d'altres compromisos d'assegurament o serveis relacionats. Per a assegurar-se que els sistemes interns de les signatures continuen sent forts i contribueixen amb eficàcia a aconseguir auditories d'alta qualitat, l'IAASB ha proposat diverses millores a introduir en els sistemes de gestió de la qualitat de les signatures, prèviament coneguts com els sistemes de control de qualitat.

Aquest projecte de norma inclou un nou enfocament basat en el risc proactiu per a un sistema eficaç de gestió de qualitat que estableix les bases per a una constant qualitat dels treballs. Altres millores que incorpora el projecte de norma ISQM1 inclouen:

- L'augment de les responsabilitats del lideratge de les signatures, així com la millora del govern de les signatures.
- Modernitzar la norma per fer front a un entorn canviant i cada vegada més complex, la qual cosa inclou abordar l'impacte de la tecnologia, les xarxes i l'ús de proveïdors de serveis externs.
- Una supervisió més rigorosa dels sistemes de gestió de qualitat i proposar remeis a les deficiències.

Adicionalment als aspectes anteriors, l'equip de treball ha prestat especial atenció a models alternatius de lliurament de les auditories, als problemes específics relacionats amb les signatures de grandària petita i mitjana, a la necessitat que les signatures estableixin objectius de qualitat addicionals als requerits per la norma, la conveniència de millorar en la identificació i avaluació dels riscos de qualitat i els requeriments a la xarxa d'auditors o als serveis de la xarxa.

ISQM 2 – Projecte de norma, Norma Internacional de Gestió de la Qualitat, a nivell de l'encàrrec, incloses les revisions de qualitat dels treballs. En aquest cas, per assegurar que la utilitat de les revisions de qualitat dels encàrrecs (EQC, popularment conegudes com a revisions del segon soci) i que contribueixen significativament a l'alta qualitat de les auditories i d'altres encàrrecs, l'IAASB ha proposat diverses millores per a les revisions de qualitat dels treballs, que es recullen en aquesta nova norma proposada.

L'objectiu d'aquest projecte és millorar els requisits i el material d'aplicació en relació amb les revisions de segon soci, que inclouen:

- Establir criteris més sòlids a aplicar per les signatures en determinar quins compromisos han d'estar subjectes a una revisió de segon soci.
- Establir l'objectiu d'aquest tipus de revisions.
- Aclarir la naturalesa, el calendari i l'abast de la revisió.
- Millora dels requisits per a l'elegitibilitat de les persones que realitzen la revisió.

També s'ha tingut en especial consideració el manteniment de l'equilibri adequat entre les funcions i responsabilitats respectives del revisor d'EQC i el soci de l'encàrrec, que reté sempre la responsabilitat final de l'auditoria.

NIA 220 – Control de qualitat de l'auditoria d'estats financers. L'IAASB ha sotmès a revisió aquesta NIA amb els objectius de:

- Ressaltar la importància de la funció d'interès públic de les auditories i donar més èmfasi a la importància de l'adequada aplicació del judici professional i l'exercici de l'escepticisme professional.
- Aclarir el paper i les responsabilitats del soci del treball, en particular la participació requerida del soci del treball durant tota l'auditoria, i emfatitzar la responsabilitat del soci del treball per a la gestió i l'assoliment de la qualitat a nivell de l'encàrrec.

Si bé hi ha coincidència en la necessitat de revisar la NIA 315, els comentaris rebuts han evidenciat que un major suport seria útil per aconseguir els objectius previstos

- Modernitzar la NIA 220 per a un entorn evolutiu, incloent canvis en els models de lliurament d'auditoria i l'ús de la tecnologia.
- Aclarir la relació entre la NIA 220 i les normes ISQC/ISQM.

NIA 600 - Auditories d'estats financers de grups. L'IAASB va començar aquest projecte el 2014, encara que va preferir centrar els seus esforços en altres assumptes, atès que algunes de les qüestions fonamentals que han d'abordar-se en la revisió de la NIA 600 han de ser prèviament considerades i abordades en altres projectes, com l'ISQM 1, l'ISQM 2, la NIA 220 (revisada) i la NIA 315 (revisada). A mesura que aquests projectes avancin, l'IAASB intensificarà i avançarà significativament el seu treball en la revisió de la NIA 600, amb la previsió de publicar un esborrany a la fi del 2019.

D'altres NIA: evidència d'auditoria. L'IAASB està recopilant informació i avaluant la possibilitat de revisar altres NIA.

Alguns dels temes que s'estan considerant són:

- Una revisió de la NIA 500 (evidència d'auditoria).
- Aspectes de les eines i tècniques automatitzades (inclosa l'anàlisi de dades).
- L'escepticisme professional.
- Un possible projecte que podria abastar la revisió de les NIA 230 (documentació), 520 (procediments analítics), 530 (mostreig), 320 (materialitat), així com altres canvis que poden produir-se a conseqüència dels avanços tecnològics.

Auditories d'entitats menys complexes. Finalment, davant de tant canvi normatiu que el que provoca habitualment és una major càrrega per a les signatures, és motiu de celebració que l'IAASB no s'oblidi dels desafiaments i problemes relacionats amb les auditories d'entitats menys complexes. A causa de l'entorn canviant per a les pimes, i a mesura que augmenta la complexitat de les normes, existeix una creixent necessitat d'actuar en aquest aspecte, per la qual cosa preveuen presentar durant el 2019 una bateria de propostes per abordar aquests problemes. ■

Comissió d'Economia i Sostenibilitat

Davos, el PIB i el “més enllà”

ALBERT GARCIA PUJOL
Economista i membre de la Comissió
d'Economia i Sostenibilitat
agarcia@economistes.cat

Entre l'extensa i nodrida miriada de presentacions, sessions informatives, entrevistes i taules rodones que any rere any es fan en la reunió anual del *Fòrum Econòmic Mundial*, sempre hi ha un forat per col·locar-hi el tema del PIB. L'acceptació que el PIB és un constructe molt important per fer el seguiment de l'activitat econòmica, potser fins i tot el constructe més important –valoració atribuïda a Paul Samuelson–, fa parella amb l'afirmació que, així i tot, el PIB no explica prou bé l'evolució de l'economia.

El 23 de gener d'aquest any, a Davos, es va presentar una taula rodona, un panel, com se'n diu avui dia, per parlar del PIB, sota el títol *More than GDP*. El panel estava compost per Jacinda Ardern i Ohoud Bint Khalfan Al Roumi, primera ministra de Nova Zelanda i ministra del Govern dels Emirats Àrabs Units, respectivament. El col·lectiu dels economistes estava representat per Erik Brynjolfsson i Mariana

Per la seva banda, Mazzucato va assenyalar la profunditat de les esquerdes en el càlcul del PIB, tot posant sobre la taula la distinció fonamental entre les activitats que realment creen i aporten valor (*profits*) i aquelles que, com els serveis financers, només bel·luguen les coses (*rents*). Aquest és un tema no menor que enllaça directament amb la polèmica sobre l'origen del valor. (Val la pena destacar que aquest és el tema central del seu últim llibre, *The value of everything*, de lectura recomanable).

Brynjolfsson va insistir a no menysprear el PIB: “El PIB ha arribat fins aquí per quedar-s'hi”. En aquest punt, Gurría va fer un comentari interessant: “Si el PIB és un artefacte prou sòlid però que no resol gaire bé la visió de l'estructura i de l'evolució d'una economia, potser no hauríem de complicar-lo encara més, no hauríem de buscar un *beyond the GDP* (“un PIB més enllà”), sinó pensar en *the GDP and beyond*, és a dir, “retenir el PIB” i

nestar personal i de com tractar i mesurar la sostenibilitat.

En relació amb el tema del benestar, cal apuntar que del que es parla no és tant de les prestacions de l'estat del benestar, recollides més o menys laboriosament en el PIB, sinó de com recollir el benestar de les persones que es deriva del fet que puguin assolir una vida que les satisfaci. Es tracta del *wellbeing* i no del *welfare*.

El *welfare* s'associa a les prestacions socials, com ara l'educació, la salut i l'atenció a la vellesa i la dependència, totes elles incorporades en el PIB. El “més enllà”, el *wellbeing*, es vincula a la valoració subjectiva que es té de la pròpia vida. Avançar en el *wellbeing* és avançar en “estar bé”, en satisfer la mateixa vida, inclús avançar en la felicitat, és progressar cap a una “bona vida”. Aquest és un objectiu ambiciós al qual s'ha d'enfocar l'activitat econòmica. De fet, aquest objectiu ens parla més de progrés que de creixement.

L'altre gran tema que incorpora el “més enllà” és la sostenibilitat. El desenvolupament es considera sostenible si satisfà les necessitats del present sense comprometre la satisfacció de les necessitats de les generacions futures. Les mesures del PIB no pretenen, en absolut, donar cap mètrica ni cap orientació en relació amb si el desenvolupament present compromet o no compromet el desenvolupament futur.

L'escrit de resum que la reunió anual del Fòrum Econòmic Mundial fa sobre la sessió, *More than GDP*, ens recomana una

lectura de context: un treball de l'economista anglesa Diane Coyle i de l'economista australià Benjamin Mitra-Kahn. El títol del treball és prou eloqüent en relació amb la sostenibilitat: *Fer que el futur compti* (*Making the future count*). La sostenibilitat no es pot comprendre si no es té un ull fixat en el futur.

El treball de Coyle i de Mitra-Kahn ens proposa la substitució de l'actual mètrica del PIB per un futur balanç de sis components, un quadre de comandament basat en sis actius: el capital natural, el capital humà, els actius intangibles, el capital físic, els actius financers nets i el capital social. En el sistema de mètriques proposat, el benestar no es mesuraria en termes de producció i consum, sinó en l'accés als actius que permeten atendre i possibilitar una bona vida tant ara com en el futur. La producció i el consum actuals són importants, però el realment rellevant és posseir una mètrica que indiqui que les persones poden, i podran, disposar de la renda necessària i de manera sostenible, és a dir, i cal insistir-hi: ara i en el futur.

Cal, doncs, mesurar estocs i no només fluxos. Cal pensar en termes de riquesa i no només de renda. El canvi proposat és de gran importància i caldrà veure com es pot fer la transició a una nova mètrica o conjunt de mètriques viable i universalment acceptada. Els autors coneixen la dificultat i proposen, en aquest sentit, una primera fase d'adequació de la valoració del PIB que incorpori els intangibles i la distribució de la renda i que rebaixi el pes atribuït als serveis del sistema financer.

La realitat econòmica ha evolucionat molt de mitjan els anys cinquanta del segle passat, quan es va imposar el PIB, però cada cop es fa més evident el fet que, amb mètriques d'ahir, es fa impossible pilotar l'economia del demà. ■

Darrere del PIB, hi ha el tema de com tractar i mesurar el benestar personal i de com tractar i mesurar la sostenibilitat

Mazzucato. Al centre, el secretari general de l'OCDE, José Ángel Gurría.

Les intervencions van girar al voltant de les dues idees que s'han comentat al començament. Ardern i Al Roumi van detallar alguns esforços que s'han iniciat, tant a Nova Zelanda com als Emirats, per buscar el benestar de les poblacions respectives més enllà de les dades recollides pel PIB.

buscar altres mètriques per anar més enllà.

Aquesta idea no és nova, de fet, es pot trobar, també, en documents de la mateixa OCDE, si més no des de l'any 2015, documents que analitzen com es pot transitar d'un sistema de comptabilitat nacional a una comptabilitat nacional del benestar. Perquè darrere del PIB i en el “més enllà”, hi ha el tema de com tractar i mesurar el be-

Orientació internacional i finançament de l'emprenedoria naixent a Catalunya

AMADEU IBARZ

Economista i vicepresident del Grup de Treball d'Emprenedoria i Creació d'Empreses del CEC
emprenedoria@coleconomistes.cat

L'estudi GEM 2017-2018 a Catalunya estudia l'orientació internacional i el finançament dels nous negocis com a característiques inherents per determinar la qualitat de l'emprenedoria i la seva evolució. Un aspecte de reconeguda importància en el moment de posar en funcionament nous negocis és el finançament.

Per la seva banda, una característica inherent a la qualitat de l'emprenedoria és, sense dubte, l'orientació internacional dels nous negocis. En alguns articles i investigacions es constata que cada vegada es concep més la nova empresa des d'una perspectiva internacional a partir de les fases més primerenques de la seva creació (són les anomenades empreses *born global*). Aquestes empreses, que ja neixen amb vocació global (Hisrich, 2013), tendeixen a assolir un creixement i acompliment considerables des dels primers anys de vida.

En el projecte GEM es quantifica l'orientació internacional dels emprenedors a través del percentatge de vendes de la seva empresa a clients estrangers. Els resultats són, per a Catalunya, força estables: des de l'any 2009 fins a l'actualitat els emprenedors en fase inicial (TEA) que se centren en el mercat interior (això és, que no exporten) representen xifres superiors al 70%, i arriben en els darrers anys a gairebé el 80%.

En el darrer any, malgrat l'exigüitat, el percentatge de noves empreses amb una elevada orientació internacional (entre el 75 i el 100% de les vendes són a clients estrangers) ha passat de l'1,5% al 5,5%. Els emprenedors

en fase inicial amb una proporció de vendes a clients estrangers entre el 25 i el 75% són un 5,6%, i els que en tenen entre un 1% i un 25% representen un 11,6%.

A partir de les marques de classe de cada categoria considerada, hem estimat la intensitat exportadora mitjana de Catalunya, d'Espanya i de la resta de països basats en la innovació. Observem, en primer lloc, una disminució al llarg de tota la sèrie de la intensitat exportadora de les noves empreses de Catalunya i Espanya. El 2017 observem, tanmateix, un important augment d'aquest indi-

històric i queda gairebé quatre punts per sobre d'Espanya. No obstant això, el seu valor és encara 5,6 punts menor al dels països basats en la innovació.

Un aspecte de reconeguda importància en el moment de posar en funcionament nous negocis és el finançament. És ben sabut que els estalvis personals, la família i els amics solen ser les fonts de finançament més comunes. La majoria d'emprenedors tenen dificultats per accedir al finançament bancari, principalment per falta d'historial o de garanties.

Cada vegada es concep més la nova empresa des d'una perspectiva internacional a partir de les fases més primerenques de la seva creació

cador, que passa del 5,5% el 2016 al 9,1% el 2017. Malgrat aquest augment, la intensitat exportadora de les noves empreses catalanes (superior a la d'Espanya) queda encara 12,4 punts percentuals per sota dels països basats en la innovació.

Quant als emprenedors consolidats, si bé la situació de partida és similar, el 2017 es produeix una intensificació de la internacionalització molt més acusada que en el cas dels nous empresaris. Així, el percentatge d'empreses que no exporten baixa més de 10 punts percentuals, i el de les que exporten més del 75%, puja 4,5 punts. La resta de categories exportadores pugen prop de quatre punts cadascuna. El 2017 la intensitat exportadora de les empreses consolidades passa del 4,5% al 10,7%, de manera que ateny el valor més alt de la sèrie

Així doncs, el desenvolupament de mercats alternatius de capital té un paper important per facilitar el llançament de nous negocis i la seva consolidació posterior. Tot i això, la incidència de la manca de finançament ha perdut pes com a obstacle a l'activitat emprenedora, amb valors similars a la resta d'Europa, i és el factor de l'entorn que més ha millorat en l'últim any.

Pel que fa a la demanda de finançament que requereixen les noves empreses, el projecte GEM incorpora dades sobre la inversió necessària per posar en marxa un nou negoci. L'any 2017 el capital llavor necessari per a cadascun dels projectes naixents va ser de 69.372 euros de mitjana a Catalunya. Aquest valor mitjà és inferior al dels dos exercicis anteriors.

Existeix, amb tot, una gran dispersió en les necessitats de capi-

tal dels diferents projectes. Ateïnt-nos a la mediana d'aquesta variable, s'observa que el 50% dels projectes ha necessitat una inversió de com a mínim 19.000 euros, un valor similar al del 2015 i 2016.

A la demarcació de Barcelona, tant la mitjana (76.671 euros) com la mediana (20.000 euros) del capital total necessari per engegar el negoci són lleugerament superiors a les de Catalunya.

Pel que fa a l'oferta de finançament, s'observa que en el darrer exercici, el percentatge de població que ha invertit en negocis de terceres persones en els últims tres anys ha augmentat lleugerament (0,5 punts a Barcelona i 0,2 punts a Catalunya).

Respecte a les recomanacions dels experts per millorar el suport financer a les noves iniciatives empresarials destaquen:

- Professionalitzar el sector inversor.
- Augmentar el capital disponible per a inversions i millorar l'accés al crèdit.
- Focalitzar esforços no només en capital llavor o estadios inicials, sinó també en expansió i creixement.
- Donar suport al capital risc amb un volum significatiu que pugui tenir impacte real, amb un programa copiat del FONDI-CO GLOBAL. Extraordinàriament dissenyat, amb resultats palpables.
- Facilitar l'adopció d'esquemes de finançament alternatiu: *crowdfunding* i *crowdlending*. ■

Comissió d'Assessors Fiscals

RICARD VIÑA ARASA
Economista. Servei d'Assessorament Fiscal
del Col·legi d'Economistes de Catalunya
geafbcn@economistes.cat

Declaració de renda 2018

Període de presentació. Des del dia 2 d'abril fins a l'1 de juliol s'ha de presentar la declaració de renda corresponent a l'exercici 2018. En el cas de domiciliar el pagament, el termini per a presentar la declaració o confirmar l'esborrany finalitzarà el dia 26 de juny.

Número de referència. Per a accedir a l'esborrany de la declaració i/o les dades fiscals per internet s'haurà d'informar del número del DNI, la seva data de caducitat (però si és perpetu, la data d'expedició), i l'import de la casella 475 de la declaració de renda del 2017. Si es tracta d'un contribuent no declarant l'any immediat anterior, s'haurà d'aportar l'IBAN d'un compte bancari on figuri com a titular, a efectes d'obtenir el número de referència.

Obligats a presentar-la.

- Les persones físiques que hagin obtingut rendiments íntegres del treball per sobre dels 22.000 € anuals, amb caràcter general.
- Les persones físiques que hagin obtingut 12.643 € (12.000 € si l'impost s'hagués meritat abans del 5 de juliol del 2018), si els imports obtinguts del segon i restants pagadors, per ordre de quantia, no superen en conjunt els 1.500 € anuals.
- S'està obligat si els rendiments íntegres del capital mobiliari i guanys patrimonials superen els 1.600 € anuals. I també, si no superen els 1.600 € anuals i aquests no han estat subjectes a retenció o ingrés a compte.
- També, quan les rendes immobiliàries imputades, els interessos de les lletres del Tresor i les subvencions per a l'adquisició d'habitatges de protecció oficial o de preu taxat superin conjuntament els 1.000 € anuals.

● Els contribuents que hagin obtingut durant el 2018 exclusivament rendiments íntegres del treball, del capital (mobiliari o immobiliari) o d'activitats econòmiques, com també guanys patrimonials, sotmesos a retenció o no, que superin conjuntament els 1.000 € anuals, i pèrdues patrimonials de quantia superior a 500 €, en tributació individual o conjunta.

Beques públiques. Estan exemptes les beques públiques i les concedides per les entitats beneficiàries de mecenatge per a cursar estudis reglats, tant a Espanya com a l'estranger, de tots els ni-

Amb el mètode d'estimació directa, els que iniciïn l'exercici d'una activitat poden reduir en un 20% el rendiment net positiu declarat

vells i graus del sistema educatiu. La dotació econòmica exempta és de 6.000 € anuals i de 18.000 € a l'any si la beca té per objecte compensar despeses de transport i allotjament. Si es tracta d'estudis a l'estranger, l'import exempt és de 21.000 €.

En el cas de beques per a la realització del doctorat, l'import exempt és de 21.000 €, si es cursa a Espanya, i de 24.600 €, si es realitza a l'estranger.

Què passa si m'han destinat a fer treballs a l'estranger. Si durant el 2018 s'ha desplaçat fora d'Espanya per a prestar els seus serveis en un altre o diversos països, no haurà de declarar la totalitat del sou que hagi percebut, ja que està exempta la part dels dies treballats a l'estranger amb un límit màxim de 60.100 €, sempre que en els països en què

hagi treballat s'apliqui un impost de naturalesa idèntica o anàloga a l'IRPF espanyol –essent suficient que existeixi un conveni per a evitar la doble imposició– i no es tracti d'un país o territori considerat com paradís fiscal.

Dietes i vals per menjar. Les dietes es consideren rendiments del treball. Ara bé, fins a certs imports estan exemptes. Per exemple, per manutenció pel territori espanyol i sense pernòctar, amb caràcter general, està exempt de gravamen fins a 26,67 euros per dia. Pel que fa a despeses de locomoció, quan el treballador utilitzi mitjans de

cament que es justifiquin. Si es percep de l'empresa un val o xec per menjar, l'import diari exempt és d'11 €.

Cessió del vehicle. Si s'utilitza el vehicle propietat de l'empresa per a realitzar desplaçaments entre el domicili i el centre de treball o qualsevol altre en l'àmbit particular, s'haurà d'imputar com a renda del treball el 20% del cost del vehicle per al seu pagador. En el cas que el vehicle no sigui propietat del pagador, el 20% s'aplica sobre el valor de mercat que correspondria al vehicle si fos nou. Si el vehicle és considerat eficient energèticament, la valoració en espècie es podrà reduir fins a un 30%, en funció de les característiques del vehicle.

Rendiment irregular del treball.

Si heu rebut un rendiment del treball irregular com, per exemple, un "bonus" o un premi extraordinari per antiguitat, és possible aplicar una reducció del 30% sobre un import màxim de 300.000 €, sempre que el seu període de generació sigui superior a 2 anys i els rendiments s'imputin en un únic període impositiu. Però no es podrà aplicar aquesta reducció si heu obtingut altres rendiments de la mateixa naturalesa en els 5 anys anteriors i als quals s'haguera aplicat aquesta reducció. També s'aplica als rendiments derivats de l'extinció d'una relació laboral, pels quals no s'estableix cap límit temporal anterior.

Despeses deduïbles dels rendiments del treball.

Les cotitzacions a la Seguretat Social o mutualitats generals obligatòries de funcionaris, les cotitzacions al col·legi d'orfes o institucions similars, les deduccions per drets passius, les quotes satisfetes a sindicats, les quotes satisfetes a col·legis professionals, si la col·legiació té caràcter obligatori per a l'exercici del treball, amb el límit de 500 € anuals. Les despeses de defensa jurídica per litigis amb l'empresa, amb el límit de 300 € anuals. I amb caràcter general 2.000 € anuals per obtenir rendiments del treball. L'import anterior s'augmenta en 2.000 € addicionals en el cas d'aturats que acceptin un nou lloc de treball que impliqui un canvi de residència, i també s'incrementa en 3.500 € o 7.750 € anuals en el cas de treballadors actius discapacitats, en funció del grau de discapacitat.

A quin període impositiu s'imputen els rendiments del treball?

Amb caràcter general s'imputen al període impositiu en què el seu perceptor els pot exigir. Els endarreriments d'exercicis anteriors percebuts durant el 2018 s'hauran d'imputar als períodes en què eren exigibles i, si no va ser el 2018, s'haurà de presentar una autoliquidació complementària per a cada exercici al qual corresponen. En canvi, si els endarreriments s'han percebut a conseqüència d'una resolució judicial, els imports no satisfets s'han d'imputar al període impositiu en què la sentència sigui ferma i no importa els anys en què eren exigibles.

Activitat econòmica (empresarial o professional).

Si determineu el rendiment de la vostra activitat econòmica pel mètode d'estimació directa, heu de tenir en compte que, per a què les despeses siguin deduïbles fiscalment cal que estiguin vinculades a l'activitat desenvolupada i complir amb els requisits de correcta imputació temporal, tenir els corresponents justificants (factures o documents) i que estiguin registrades als llibres-registre o a la comptabilitat. A partir del 2018 es

regulen de deduïbilitat les despeses dels subministres, a efectes de determinar el rendiment net en el cas dels contribuents que desenvolupin la seva activitat en el seu habitatge habitual, com ara aigua, gas, electricitat, telèfon, internet, en un 30% de la proporció dels metres quadrats de l'habitatge destinats a l'activitat, en relació amb la superfície total. També les despeses de restauració ocasionades en l'exercici de l'activitat, sempre que es paguin per qualsevol mitjà electrònic de pagament fins a un màxim de 26,67 o 48,08 € per dia sense pernoctació, en funció de si el desplaçament és per territori espanyol o a l'estranger, respectivament. En el cas de pernoctar fora del domicili habitual, l'import serà de 53,34 o 91,35 €, respectivament.

Què passa si utilitzo el vehicle en l'activitat?

Per a poder deduir les despeses ocasionades per l'ús del vehicle en l'activitat, la normativa de l'IRPF exigeix provar l'afectació exclusiva a l'activitat econòmica i, per tant, si s'utilitza simultàniament per a fins particulars, no s'admet cap mena de deducció.

Incentiu en cas d'inici d'una activitat econòmica.

Els qui iniciïn l'exercici d'una activitat econòmica i determinin el rendiment net d'acord amb el mètode d'estimació directa poden reduir en un 20%, amb un límit de 100.000 €, el rendiment net positiu declarat. S'entén que s'inicia una activitat econòmica quan no s'ha exercit cap activitat econòmica l'any anterior a la data d'inici d'aquesta.

Quines reduccions es poden aplicar sobre la base imposable de l'IRPF?

Es pot reduir la base imposable per presentar la declaració conjunta (3.400 €), per aportacions a sistemes de previsió social (plans de pensions), per aportacions a patrimonis protegits de persones amb discapacitat, per pensions compensatòries i anualitats per aliments, anualitats per aliments a favor de persones diferents dels fills, per aportacions a la mutualitat de previsió social

A partir del 2018 es regulen de deduïbilitat les despeses de subministres dels contribuents que desenvolupin l'activitat en el seu habitatge habitual

amb prima fixa d'esportistes professionals i d'alt nivell. La base liquidable no podrà resultar negativa a conseqüència d'aquestes reduccions.

Unitats familiars: declaració conjunta o individual?

Cal tenir clar que la unitat familiar, a efectes de l'IRPF, està integrada per ambdós cònjuges no separats legalment i, si n'hi ha, els fills menors que hi conviuen, com també els majors d'edat incapacitats judicialment subjectes a pàtria potestat prorrogada o rehabilitada. La reducció de la base imposable és de 3.400 €. També existeix la unitat familiar monoparental, és a dir, la formada, en els casos de separació legal o quan no hi hagi un vincle matrimonial, per la mare o el pare i tots els fills menors o majors d'edat incapacitats judicialment subjectes a pàtria potestat prorrogada o rehabilitada que conviuen amb l'una o amb l'altre. La reducció de la base imposable en aquest cas és de 2.150 €.

ATENCIÓ: No es pot aplicar aquesta reducció quan el contribuent conviu amb la mare o el pare d'algun dels fills que formen part de la unitat familiar. No s'ha

d'oblidar que en el cas d'optar per la declaració conjunta s'han de sumar les rendes percebudes per tots els membres de la unitat familiar i que la progressivitat de la tarifa de l'IRPF pot ser que no compensi l'import de la reducció de la base imposable. Un cop presentada la declaració de la renda i acabat el termini de presentació, l'Administració tributària no accepta el canvi d'opció de conjunta o individual.

En cas de separació, a qui correspon aplicar-se el mínim pels fills comuns?

La normativa de l'IRPF assimila a descendents a totes aquelles persones respecte de les que el contribuent tingui atribuïda la seva guarda i custòdia per resolució judicial, i diu que correspondrà a qui, d'acord amb el conveni regulador aprovat judicialment, tingui la guarda i custòdia dels fills a la data de meritació de l'impost (en general, el 31 de desembre), en tractar-se del subjecte passiu que ha de conviure amb ells. Ara bé, quan sigui compartida, s'haurà de prorratejar entre els excònjuges, amb independència d'aquells amb qui estiguin convivint a 31 de desembre. ■

Comissió d'Economia Financera /GT EAFI

Completada la transposició de MiFID II

BEGOÑA CASTRO OTERO

Economista, presidenta del Grup de Treball EAFI del CEC i Member of the Executive Board Anchor Capital Advisors EAF
bcastro@anchoreafi.com

MiFID són les sigles de *Markets in Financial Instruments Directive*, que va entrar en vigor l'1 de novembre del 2007, que suposen un mercat únic i un règim regulador comú per als serveis financers en tots els Estats membres de la Unió Europea i altres Estats de l'Àrea Econòmica Europea.

MiFID regula la prestació de serveis d'inversió, afectant a totes les entitats financeres i d'inversió en la forma en què informen, assessoren o venen productes financers als seus clients o potencials clients, així com en la manera en què els ofereixen serveis d'execució d'operacions sobre instruments financers.

Els objectius de la MiFID són millorar la transparència i l'eficiència dels mercats financers europeus, augmentar la competència entre entitats i reforçar la protecció a l'inversor. En definitiva, protegir al client regulant el comportament de l'entitat financera i d'inversió.

Quant al MiFID, podem parlar de MiFID I, MiFID II i, en un futur, parlarem de MiFID III. En concret, avui parlarem de MiFID II, aprovada en tres fases:

- Reial Decret 21/2017 de 29 desembre.
- Reial Decret 14/2018 de 28 de setembre.
- Reial Decret 1464/2018 de 21 de desembre.

En funció d'aquestes normes jurídiques i, en concret, amb aquest últim real decret, el text refós de la Llei del mercat de valors es va modificar.

"La urgència per completar la transposició ve donada per la finalització del termini el juliol del 2017 i de la interposició d'una demanda per incompliment davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), amb la corresponent proposta de sanció", segons un comunicat del Ministeri d'Economia.

MiFID II regula principalment l'activitat de les empreses de serveis d'inversió (ESI) entre les quals ens trobem les EAF (empreses d'assessorament financer, abans EAFI).

Els objectius de la MiFID són millorar la transparència i eficiència dels mercats, augmentar la competència entre entitats i reforçar la protecció a l'inversor

Protecció de l'inversor

El real decret aborda aspectes com les obligacions de les empreses d'inversió amb l'objectiu de protegir l'inversor principalment minorista (l'inversor minorista, segons defineix la directiva, és aquell amb menys coneixements i menys experiència, per tant, aquell que necessita més informació i acompanyament en la presa de decisions).

En relació amb els coneixements, la llei destaca la necessitat de perfilar amb més profunditat i filant més prim els anomenats "test d'adequació" amb la finalitat d'evitar el risc que els propis clients tinguin tendència a autodefinir-se amb un perfil més ariscat del que realment tenen, i convida a introduir noves preguntes concretes sobre coneixements específics dels dife-

rents instruments financers. D'altra banda, manté l'edat de l'inversor com un criteri rellevant en el procés de perfilar el client.

Retrocessions o incentius

Aquest és un punt que històricament ha generat debat entre les ESI. La llei estableix la limitació del cobrament d'incentius o retrocessions al fet que es produeixi una millora del servei per tal de poder cobrar aquest incentiu.

D'altra banda, també institueix criteris pels anomenats incentius no monetaris i per aquelles ESI independents; així com l'orientació en relació amb els terminis

per retornar al clients els possibles incentius rebuts, per exemple, en cas que el client es pugui subscriure la "classe neta" d'un fons d'inversió perquè no existeix; i els requisits, entre d'altres, com la comercialització d'almenys un 25% de productes financers de tercers i dues alternatives de tercers parts en cada categoria de fons comercialitzada.

Vigilància i control de productes financers

En relació amb la vigilància i el control del disseny i distribució de productes financers, es disposa que el procés previ d'aprovació de cada producte d'inversió serà responsabilitat del propi consell d'administració de l'empresa de serveis d'inversió. La finalitat és que les característiques dels productes siguin les

més adequades per a cada tipus de client.

D'aquesta forma es reforça l'objectiu principal de protecció del client, ja que els aspectes relatius a la idoneïtat de l'instrument financer per al client concret al qual es dirigeix no estan presents únicament en el moment de la comercialització, sinó des de la pròpia concepció d'aquest.

Avaluació de les propostes d'inversió

En relació amb la presa de decisions en el procés d'emissió de recomanacions o de gestió de carteres, es desenvolupa l'obligació d'avaluar si instruments financers equivalents poden ajustar-se al perfil del client, tenint en compte el cost i la complexitat dels productes.

Les directrius estableixen que les entitats han d'adoptar polítiques i procediments que assegurin que, abans de recomanar un producte o adquirir-lo per a la cartera gestionada en nom del client, es realitzi una àmplia avaluació de les possibles alternatives d'inversió, per al que s'ha de tenir en compte el cost i la complexitat dels productes. Per tant, a l'hora de proposar qualsevol canvi, s'ha de poder demostrar de manera raonable que en aquella proposta concreta els beneficis per al client són superiors als costos que genera aquell canvi.

Es considera que quan una entitat ofereixi una gamma restringida de productes o recomani només un tipus de producte és important que els clients siguin plenament conscients d'aquesta circumstància. En cas que l'entitat triés o recomanés al client un producte amb major cost o complexitat que un altre equivalent, hauria de ser capaç de justificar-ho. Aquest tipus de decisions han de ser documentades i registrades i hauran d'estar sotmeses a una especial atenció per part de la funció de control de l'entitat. ■

El concurs necessari. Explorant possibilitats

SILVIA CASTRO SARDÀ

*Economista, Mediadora i Administradora Concursal.
Rusñol Associats Consultors, SL. Vocal del Comitè Executiu
de la seu territorial de Lleida del CEC. Membre de la Comissió.
silviacastro@rusnyolassociats.com*

necessàriament a l'absència de béns per embargar. La manca de patrimoni amb què fer front als deutes és incerta, ens la podem trobar de manera sobrevinguda un cop iniciat el procediment a diferència del cas anterior quan ja ha estat comprovada en fracassar l'execució prèvia.

Sovint ens plantejem quina pot ser la utilitat pràctica de determinades figures previstes legalment. Amb una existència virtual sobre el paper, però que en realitat pot semblar que aplicades a la vida real dels ciutadans o de les empreses no donaran un resultat satisfactori per resoldre les controvèrsies per les quals teòricament han estat pensades i plasmades en el text legal. Aquest és el cas del concurs necessari de creditors.

Segons les recents estadístiques publicades per l'INE el 7 de febrer del 2019, basades en dades provisionals, durant l'any 2018 es van declarar a tot Espanya 5.635 concursos de creditors, dels quals només 348 varen ser instats com a concursos necessaris, un 6%.

La Llei Concursal (LC) concreta la definició del concurs necessari en dos articles, en l'article 2.4 i en l'article 7.

En el numeral 4 de l'article 2 es concreten els supòsits de fet en els quals el creditor pot plantejar el concurs necessari. Es plantegen dues opcions. La primera és que hagi resultat infructuosa una execució dinerària interposada directament pel creditor contra el deutor (paràgraf primer). La segona opció que es pot plantejar (punts 1 a 4) és que, per altres mitjans, no de manera directa sinó per altres fonts, es pugui conèixer la situació d'insolvència actual o imminent del deutor. Cadascuna mereix una consideració separada. Al seu torn, l'article 7 parla sobre com ha d'articular-se la sol·licitud

de concurs presentada pel creditor i els altres legítims.

El primer supòsit de l'art. 2.4 LC parteix de la reclamació dinerària prèvia, que ha derivat en una execució fallida. Tenim un crèdit, documentat, líquid, vençut i exigible. El creditor ha interposat amb base en aquesta documentació una demanda judicial de reclamació de quantitat. Iniciarà un procediment que tindrà, això sí, segons el cas, una durada més o menys llarga (més més que menys, atès el col·lapse judicial en el qual ens trobem) i acabarà amb la consegüent sentència estimatòria. Aquesta sentència comportarà la posterior sol·licitud d'execució i, si és el cas, l'embargament de béns suficients per al pagament del deute.

Aquí serà quan ens trobem, al capdavant de tot aquest procediment llarg i feixuc, que no hi ha res per embargar. És a partir d'aquest moment en què podrà sol·licitar-se el concurs necessari de l'entitat deutora. Sovint la iniciativa arribarà tard per obtenir la satisfacció, ni que sigui parcial, del deute. Instar la declaració de concurs necessari en el moment en què se sap positivament que en el procediment d'execució seguit contra el deutor morós no s'han trobat béns per embargar, sembla innecessari per inútil a la finalitat pretesa, que és el recobriment del deute.

Això no obstant, en la societat pot existir un fons de comerç, unes expectatives de creixement, existència de beneficis ocults i, per tant, al potencial concursat li podria no interessar la presentació

del concurs necessari per part del creditor i, en conseqüència, es podrien obrir unes possibilitats de negociació. Per tant, no es pot, en termes genèrics, seguint la idea del que dèiem abans, desestimar d'entrada l'inici del procediment judicial per reclamar el deute, perquè cada cas és un món i convé conèixer la situació i l'entorn econòmic del deutor. Sense perjudici del *tempo* en què podria actuar-se en relació amb l'art. 19 LC del qual en parlarem més endavant.

En el segon supòsit de fet de l'art. 2.4 LC, no partim del fracàs de la reclamació dinerària interposada pel creditor, sinó del coneixement que pugui tenir del seu sector d'activitat i de la situació dels altres operadors amb els quals té relacions comercials. El problema en aquest cas és que es depèn de les fonts d'informació externes per poder saber si es donen els requisits exigits legalment per instar el concurs. El creditor ha de saber si el deutor es troba en algun dels quatre casos enumerats en la segona part de l'art. 2.4 LC. Si acumula impagaments generalitzats a altres creditors. Si ha sofert altres embargaments de manera general sobre els seus béns. Si està fent desaparèixer el seu patrimoni de manera sobtada. Si no compleix regularment les seves obligacions tributàries, socials i laborals. Però amb sospitar-ho o saber-ho del cert no n'hi ha prou. Cal aportar proves materials. Així ho exigeix l'art. 7 LC. Si es vol acollir a aquesta segona via per instar el concurs necessari, el creditor es veu obligat a assumir una tasca d'investigació prèvia molt carregosa i sovint dificultada pels obstacles de la protecció de dades. En aquesta segona via la situació d'insolvència no ha d'anar lligada

El cost en temps i diners de tota aquesta tramitació cobriria la recuperació del deute? Ens hem de plantejar quins avantatges o incentius obté el creditor instant del concurs necessari i si aquests compensen tots els esforços dedicats per arribar al punt de decidir si iniciar o no el procediment.

En els arts. 18 a 20 LC s'estableixen les conseqüències de la interposició de la demanda de concurs necessari en cas d'oposició del deutor i existeix la possibilitat hipotètica que el deutor faci front al deute mitjançant la consignació a favor del creditor.

Pel que fa a la posició que ocupa el creditor instant del concurs necessari en el llistat de creditors de la massa passiva, segons l'art. 91.7 LC es reconeixerà el 50% del seu deute amb caràcter privilegiat general i per darrere dels creditors per deutes salarials i de les administracions públiques. El 50% restant es qualifica de crèdit ordinari junt amb els altres creditors que han mantingut una actitud passiva enfront de l'acumulació d'impagaments. D'altra banda, les despeses causades al creditor per la presentació del concurs es qualificaran de crèdit contra la massa d'acord amb l'art. 84.2 segon paràgraf.

Analitzat tot l'anterior, podem entendre el perquè de les dades recollides per l'INE en el seu informe. El concurs necessari no sembla una eina prou eficient per a la satisfacció del creditor, o, si més no, no proporciona uns avantatges evidents que beneficiïn prou al creditor que l'insta sobre els altres creditors que han mantingut una actitud més passiva o no prou vigilant. És una qüestió a debatre de cara a futures reformes legals. ■

L'any 2018 es van declarar 5.635 concursos de creditors, dels quals només varen ser instaurats com a necessaris un 6%

EconomistesBAN

XXXIII Fòrum d'inversió i 'Fiscalitat de les inversions en 'startups'

MIQUEL SACRISTÁN

Economista i director d'EconomistesBAN
economistesban@coleconomistes.cat

EconomistesBAN, la xarxa de Business Angels del Col·legi, va celebrar el seu XXXIII Fòrum inversor i va presentar la ponència *Fiscalitat de les inversions en start-ups*.

33è Fòrum EconomistesBAN

Pol Font, president d'EconomistesBAN, va fer públics els resultats aconseguits per la xarxa Business Angels al llarg del 2018, on gairebé es va duplicar el percentatge de projectes presentats als Fòrums Inversors que van aconseguir finançament. Concretament, **el 16,6% dels projectes presentats van aconseguir finançament al llarg del 2018, vers el 9,52% aconseguit l'any 2017**. "Hem aconseguit una millora de l'eficiència important que ens permet seguir creant noves oportunitats de negoci", va assegurar Pol Font. Al llarg del 2018, la xarxa d'EconomistesBAN va acollir prop de 200 projectes i el percentatge de finançament del total de projectes es va situar en el 3% (vers el 2,5% del 2017). En els darrers cinc anys, la xarxa EconomistesBAN ha atès 994 projectes.

Projectes presentats relacionats amb la intel·ligència artificial, la realitat virtual, solucions de connexió i localització intel·ligent, l'anàlisi de dades i l'e-commerce entre d'altres:

● Optimus Price

És un SaaS que utilitza intel·ligència artificial per predir la demanda i establir preus per maximitzar els beneficis, permetent automatitzar i optimitzar les compres.

● Sharify

És una eina de col·laboració que

permet a una ciutat mantenir-se més ben connectada i comunicar totes les activitats que es fan a la ciutat. Dona resposta a la pregunta "Vull fer alguna cosa ara mateix".

● Apartool

Central de reserves d'apartaments turístics. Marca B2B Apartool per a client corporatiu (*long term rental*) i distribució B2B2C a portals de *vacation rental*.

● Clubberize

És un producte de tecnologia de localització intel·ligent i màrqueting de proximitat per esdeveniments i patrocinadors. Monitoritzen l'activitat de l'assistent a un esdeveniment.

● Soccer Dream

Primera plataforma basada en realitat virtual per accelerar les habilitats tàctiques del futbolista.

EconomistesBAN va celebrar el seu XXXIII Fòrum inversor i va presentar la ponència 'Fiscalitat de les inversions en 'startups'

Eina on reconstruir exercicis d'entrenament.

● SAALG Geomechanics

Startup d'enginyeria i *software*, especialitzada en l'anàlisi de dades en temps real, que permet analitzar el comportament de terreny, fent possible l'optimització del disseny i el procediment constructiu de gran part dels projectes d'enginyeria i edificació.

● Pyjamia

És un e-commerce vertical que crea i comercialitza pijames i *sleepwear* de marca pròpia,

producció nacional, materials naturals i dissenys atractius i combinats familiars.

Fiscalitat de les inversions en startups

Emilio Pérez Pombo, economista i soci director de Pérez Pombo, Abogados & Economistas, va desgarnar alguns dels incentius fiscals que es poden aconseguir a l'hora d'invertir en projectes o empreses i que recomana tenir en compte tant a emprenedors com a inversors: "Trobem incentius que hem de valorar, tant si som emprenedors com inversors".

En aquest sentit, va explicar que, segons la legislació vigent, **existeixen incentius fiscals per a Inversor – Persona física de fins al 30% dels imports aportats** per a persones que inverteixin en empreses de nova o recent creació, fins a un màxim de

versió s'hagi produït com a màxim al cap de tres anys de la seva constitució i mantenir la inversió almenys tres anys.

Va advertir als emprenedors que deslocalitzen els seus negocis que han de conèixer com els hi afecten les legislacions de cada país i tenir previst que hauran de lidiar amb el risc tributari.

També va advertir, si hem invertit mitjançant una societat, que quan tenim més del 5% del capital i la societat genera dividends, aquests estan exempts de tributació, però "atenció a les següents rondes, habituals en les *startups*". Si no anem a les ampliacions i ens diluïm i passem a disposar menys del 5%, perdrem aquest avantatge.

Per últim, va recordar els incentius per a la nova societat, destacant el tipus reduït del 15% per a empreses de nova creació (art. 29.1 LIS) i va insistir a explotar els avantatges del concepte "Patent Box" (article 23 LIS), com "el petit gran oblidat de la normativa" que "ens eximeix de tributar pel 60% dels ingressos provinents de les llicències i cessions d'ús de patents i assimilats" i també estar molt atents a les deduccions en la quota per R+D+I, la possible monetització de la deducció i les deduccions per creació d'ocupació.

Es pot consultar la presentació al [web del Col·legi d'Economistes de Catalunya](#). Si esteu interessats en algun dels projectes, ampliar-ne la informació i contactar amb els emprenedors, així com incorporar-vos al Club Inversors EconomistesBAN, feu-nos-ho saber a: economistesban@economistes.cat. ■

El turisme de creuers a Barcelona, allò que sabem (i allò que no)

DAVID RODRÍGUEZ BORRÀS

Economista i Secretari Tècnic del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona
drodriguez@pemb.cat

En una de les darreres temporades de *Vacacion-nes en el Mar*, un dels episodis discorria a Barcelona. Les escenes, però, es van gravar a Gènova, cosa gens sorprenent: en aquella època Barcelona era tan poc atractiva turísticament que fins i tot hi havia companyies que evitaven fer-hi escala.

Les dades així ho demostren: amb prou feines hi passaven 100.000 passatgers anuals, majoritàriament en trànsit, i la primera imatge que s'enduien de la ciutat era una terminal decrepita. La situació va canviar radicalment arran dels Jocs Olímpics. En un moment en què hi havia un fort debat sobre si calia ampliar la planta hotelera (l'Ajuntament n'era partidari, i els hotelers s'hi oposaven), es va optar per la contractació de vaixells que servissin com a hotels flotants. Aquelles setmanes d'estiu van ser l'inici de l'era moderna dels creuers a Barcelona.

La resta ja és conegut: dels 100.000 passatgers/any de finals de segle s'ha passat als 2,5 milions, situant el Port entre els principals en trànsit de creuers. Carnival, el principal actor d'aquest mercat, ha fet importants inversions en terminals, la darrera inaugurada el 2018. Royal Caribbean i MSC també han expressat el seu interès en invertir en noves o quedar-se'n d'existents.

Aquest creixement s'explica per una quàdruple combinació. La primera, el creixement global del sector, que ha passat de transportar 7 milions de passatgers el 2000 a trencar la barrera dels 25 el 2017. La segona, l'èxit de Barcelona com a destinació turística, passant dels 2 milions de turistes el 1990 als 12 el 2018. La tercera,

disposar d'una oferta de terminals envejable a nivell europeu. I, finalment, el fet de disposar d'aeroport a escassos quilòmetres, amb un trànsit de 50 milions de passatgers i destinacions que, ara sí, arriben a bona part del món.

No obstant això, aquesta evolució ha estat lluny del consens, especialment durant els darrers anys, i han crescut les veus que parlen de limitar, quan no d'eliminar, aquest tipus de turisme. Com sovint en aquest debat es barregen fets objectivables amb percepcions o preferències personals, intentarem fer recompte dels fets objectivables.

Sabem que el turisme de creuers pot massificar les ciutats, però també desconcentrar el turisme. Qui hagi agafat un creuer recordarà alguna escala en temporada (Tallinn, Dubrovnik o Palma), on el centre de la ciutat esdevenia literalment infestat de creueristes. En ciutats més grans, però, aquesta situació és més matisable, ja que la capacitat d'absorció és més elevada, diluint-se completament als ports de capçalera. Així mateix, una part important del passatge en escala és encaminat a excursions a paratges sovint allunyats del centre, desconcentrant així el turisme.

Sabem que el turisme de creuers pot deixar diners, però també que pot no deixar-ne. Segons els darrers estudis, l'activitat de creuers a Barcelona genera 1.083 milions de facturació i 9.056 llocs de feina. Si ens fixem amb els turistes que hi embarquen i hi pernecten, la despesa per persona i dia s'enfila fins als 230 euros. Si, en canvi, només s'hi fa escala, la xifra baixa als 57 per persona i dia entre aquells qui

surten del vaixell. El fet de ser port d'origen i destinació té també efectes sobre l'activitat a les terminals, força intensiva en treballadors, però també en els aprovisionaments, el sector del transport en carretera o l'activitat a l'aeroport del Prat.

Sabem que els vaixells són un important focus emissor de contaminació atmosfèrica, on el trànsit de creuers hi juga una part molt petita. Tots els vaixells generen pol·lució atmosfèrica mentre són a port. S'estima que sobre el 7% a Barcelona ve generada pel conjunt de l'activitat del Port. Els creuers, però, són minoria entre els vaixells. Dels 9.308

que van fer escala el 2018, 3.238 van ser ferris i només 778 creuers. Precisament són els vaixells de passatgers els primers que estan transicionant a combustibles alternatius com el gas líquid, que redueixen les emissions d'NO₂.

A partir d'aquests fets podem discutir si tenim un model de turisme que aporta més que molèsties o pot generar, i, si no és el cas, si és possible tenir-lo. En qualsevol cas: tota estratègia que passi per tenir un port de capçalera serà guanyadora. I precisament aquesta ha estat la que hi ha hagut a Barcelona des de fa 25 anys. Potser fora bo consensuar una altra per consolidar-lo. ■

Tota estratègia que passi per tenir un port de capçalera serà guanyadora; i aquesta ha estat la que hi ha hagut a Barcelona des de fa 25 anys

PUBLICACIONS DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES

REVISTA ECONÒMICA DE CATALUNYA

INFORMATIU DE L'ECONOMISTA

REVISTA TÈCNICA

DOCUMENTS TÈCNICS I ALTRES PUBLICACIONS

CE Col·legi d'Economistes de Catalunya
Al servei dels professionals de l'economia i de l'empresa

BARCELONA Pl. Gal·la Placídia, 32
08006 Barcelona. Tel. 93 416 16 04
cec@coleconomistes.cat

GIRONA Joan Maragall, 44, entl. 3a
17002 Girona. Tel. 972 21 45 33
girona@coleconomistes.cat

LLEIDA Pere Cabrera, 16, 1r G
25001 Lleida. Tel. 973 21 06 33
lleida@coleconomistes.cat

TARRAGONA Rambla Nova, 58-60, 5è A
43004 Tarragona. Tel. 977 21 70 42
tarragona@coleconomistes.cat